Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1228 — ՇԱԲԱԹ 6 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1888 (Ն. Տ.) 18 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1888 — 6 ՃԷՄԱԶԻԷԼ ԱԽԸՐ 1305

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده (ارولك) غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դահեկան արծաթ	160
» » Վեցամսեայ	»	80
» » Եռամսեայ	»	40
Գաւառաց » եւ օտարական Թղթատարով տարեկան	»	240
Գաւառաց համար եւ օտարական Թղթատարով վեցամսեայ	»	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	Ֆրանք	56
» վեցամսեայ	»	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր.

Les annonces sont reçues AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 6 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1888

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼՔ

Անգլիոյ Խորհրդարանին բացման օրը, փետր. 9ին, Լորտ Սալզպըրի արտաքին քաղաքականութեան վրայ յայտարարութիւն մ'ըրաւ, զոր նոյնութեամբ մեր ընթերցողաց ներկայացնել օգտակար կը համարինք։ Ինչպէս արդէն գիտեցինք հեռագրական համառօտութիւնն ստանալու առթիւ, Լորտ Սալզպըրի սոյն յայտարարութեամբ Անգլիոյ Արեւելեան Խնդրէն ուշադրութիւն դարձուցած չլինելն հաստատեց, անուղղակի հերքում մը տալով Լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլի հաչակած չէզոքութեան ձեռնպահութեան, եւ անտարբերութեան տեսութեանց։ Անգլիոյ Նախարարապետն եւ արտաքին գործոց նախարարն ըսաւ. «Խաղաղութեան եւ պատերազմի պատահականութիւններն եւ հաւանական պատերազմներուն քաղաքական այժմեան դիրքը Պիզմարք Իշխան նկարագրեց վարպետի ձեռքով, եւ ես անոր գծած պատկերը չպիտի խանգարեմ՝ իմ կողմէ բան մը աւելցնելով։ Լորտ Կրանվիլ սխալ կարդացած պէտք է լինի Պիզմարք Իշխանի բանախօսութիւնն։ Իշխան-Նախարարապետը չըսաւ թէ ինք Պերլինի Վեհաժողովոյն մէջ ստացած էր ամէն ինչ զոր կը փափաքէր Ռուսիա։ Եւ Ռուսիա տարիներով այն կարծիքէն չէր բնաւ թէ իւր ամէն բաղձանքներ լցան Վեհաժողովոյն մէջ։ Որչափ կը յիշեմ Վեհաժողովոյ դէպքերն, ուրիշ Վեհաժողովներու պէս, Պերլինի այն աւագ ժողովոյն ելքն եղաւ միջին կարգադրութիւն մը, իրաւախոհութիւն մը որ չէր համապատասխաներ երկուց կողմանց ծայրայեղ պահանջումներուն։ Այս իրաւախոհութիւն ընդունեցաւ Պիզմարք Իշխանին ազդեցութեամբ, եւ անհաճոյ եղաւ Ռուսիոյ, բայց յոյժ ընդունելի եղաւ Անգլիոյ։ Այսու Լորտ Պիքընսֆիլտ ըստ բաւականին կ'արդարանայ Վեհաժողովոյ մէջ զիջումներ ընելուն համար։ Ինչպէս անցեալ տարիներ, այս անգամ ես Պիզմարք Իշխան ըսաւ թէ Օսմ. Տէրութեան մէջ կամ Թուրքիոյ սահմանաց վրայ տեղի ունեցող դէպքեր խիստ քիչ շահեկանութիւն ունին Գերմանիոյ համար։ Պիզմարք Իշխանի բովանդակ հոգածութեան առարկայ են միայն Գերմանիոյ կամ Աւստրիոյ սահմանաց վրայ տեղի ունենալիք դէպքեր։ Այսպէս խօսելով, Պիզմարք Իշխան, իւր նախկին յայտարարութեանց համաձայն լեզու մը գործածեց զատ, իւր երկրին աւանդութեանց ալ համաձայն գտնուեցաւ. զի կը յիշէք թէ Խրիմու պատերազմին մէջ Պրուսիա միակն էր Մեծ Տէրութեանց որ չմասնակցեցաւ պատերազմին։ Բայց այս մասին, բոլորովին անտարբեր թալով Արեւելեան Եւրոպիոյ դէպքերուն, Գերմանիա միւս Տէրութիւններէն տարբեր ընթացք մ'ունեցաւ. եւ թէպէտ մեր համակրանքներն այն միացեալ ժողովրդեան կողմն են որոյ վրայ կ'իշխէ գերման կայսրն, Արեւելեան Եւրոպիոյ նկատմամբ մեր Գերմանիոյ հետ ճշդիւ նոյն դիրքը չունինք։ Մեք եւս անցեալ մ'ունինք. աւանդութիւններ ունինք եւ քաղաքականութիւն մը զոր լքանելու դիտում չունինք, (Ծափահարութիւնք,) քաղաքականութիւն յորում անընդհատ պիտի յարատեւենք։ Շահեր ունինք. վերջին երեք կամ չորս սերնդոց միջոցին փրկած ենք մեր շահեր ի հարաւ արեւելեան Եւրոպա։ Եւ մեք այդ շահուց նկատմամբ աւելի անտարբեր չպիտի լինինք քան մեզմէ առջի սերունդներ։ Թէպէտ այս արեւելեան գործոց նկատմամբ մեր տրամադրութիւնք փոփոխեալ չեն, ես եւս կը տածեմ Պիզմարք Իշխանի հաւատքը թէ խաղաղութիւնը պիտի պահպանուի, եւ իմ հաւատքս ալ նոյն հիմանց վրայ հաստատեալ է։ Հարաւ-արեւելեան Եւրոպիոյ կողմը մեր շահուց դէմ միակ վտանգը կրնայ ծագիլ Ռուսիոյ արկածախնդիր կամ ապօրէն մէկ ձեռնարկէն։ Բայց ունինք բացարձակ հաւատք թէ Ռուսիա միտքէ չանցուներ այնպիսի ապօրէն ձեռնարկ մը, յորմէ խնամով պիտի զգուշանայ։ Բոլորովին համամիտ եմ Պիզմարք Իշխանին թէ Ալեքսանդր Կայսեր խօսքը մեծ ապահովութիւն մ'է մեզ։ Ալեքսանդր Կայսեր հետ բանակցութիւն մ'ունեցանք Աֆղանստանի սահմանաց խնդրոյն վրայ, յորում ռուս կառավարութիւնն ո՛չ միայն հաշտարար այլ եւ կատարելապէս ուղղամիտ ընթացքի մը հետեւեցաւ։ (Ծափահարութիւնք։) Ես եւս ուրեմն, Պիզմարք Իշխանի հետ, մեծ արժէք կուտամ Ալեքսանդր Կայսեր կողմէ տրուած հաւաստեաց, եւ հաստատապէս համոզուած եմ թէ Ն. Կ. Վեհափառութիւն պիտի ընէ ամէն ինչ զոր կրնայ՝ ի պահպանութիւն Եւրոպիոյ խաղաղութեան։»

Նոյն բանախօսութեամբ Լորտ Սալզպըրի խորին ցաւ յայտնեց Գերմանիոյ Գահաժառանգին՝ Վիքդորիա Թագուհւոյն փեսին՝ ծանր հիւանդութեան համար։

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՔ
ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Մի քանի օր առաջ լրագրոյս մէջ հրատարակեցաւ Նիւ-Եորքէ քաշուած Ռիւդէրի հեռագիր մը, ծանուցանող թէ ամերիկեան կառավարութիւնն յայտարարութիւն մը հրատարակած է, ազդարարելով Թուրքիոյ վաճառականաց թէ յԱմերիկա արեւելեան վաճառք ներմուծող վաճառականք իրենց ապրանաց գներն իրականէն վար կը նշանակեն, քիչ մաքս վճարելու համար, եւ թէ Կ. Պոլսոյ հայազգի Կոստիկեան եղբարք նոյն հնարքը գործած լինելով, անոնց ղրկած ապրանքները վար դրուած են Ջիքակոյի Մաքսատան մէջ։ Հեռագիրը կը յարէր միանգամայն թէ Կոստիկեան եղբարք բողոքած են ամերիկեան Մաքսատան դէմ, յայտարարելով թէ իրենց նշանակած գներուն ճշմարտութիւնը կարող են ապացուցանել [illegible]ներով, եւ այլն։

Այս գործ կ'երեւի թէ ենթադրուածէն աւելի կարեւորութիւն ստացեր է Միացեալ Նահանգաց առեւտրական աշխարհին մէջ։ Վերջին Սուր հանդակաւ ստացանք ամերիկեան լրագրեր որք այս գործի վրայ կը խօսին, Թուրքիոյ վաճառականաց եւ ի մասնաւորի հայ վաճառականաց համար դիտուելու արժանի կէտեր կան խնդրոյս մէջ։

Ծանօթ է թէ Միաց. Նահանգները պաշտպան դրութեան կը հետեւին, ծանր մաքս առնլով օտար երկիրներէ բերուած վաճառքէ։ Բանուած վաճառաց վրայ մանաւանդ մաքսերն 100ին 50 եւ մինչեւ իսկ 100, երբեմն աւելի իսկ են։ Այս կերպիւ ամերիկեան մաքսային վարչութիւնն ամէն տարի միլիոններ կը դիզէ, որք ամերիկեան ժողովրդեան գրպանէն կ'ելնեն. զի Ամերիկայի հետ գործ ընող վաճառականք, աշխարհի ամէն վաճառականաց պէս, իրենց վճարած մաքսերը կը բարդեն գնոց վրայ։ Իրաւ, Պ. Քլիվլենտի կառավարութիւնը վերջերս խնդիր յարոյց մաքսերն իջեցնելու, սա նկատողութեամբ թէ պէտք չէ ամերիկեան ժողովրդէն ամէն տարի միլիոններով աւելի տուրք առնուլ որուն ամերիկեան կառավարութիւնը կարօտ չէ. թէ աւելի օգտակար է՝ մաքսերն իջեցնելով՝ զեղչել ժողովրդեան գրպանէն ելած դրամին բանակութիւնն, որպէս զի կառավարութեան գանձուն մէջ աւելցած միլիոններն երկրին վաճառականութեան եւ արհեստից ծառայեն։ Ամէն բան սուղ է Ամերիկայի մէջ. զի մաքսերը բարձր են։ Բայց իրենց կենաց պէտքերը նուազագոյն գումարով մը հոգալով, ժողովրդեան ամէն դասերը կարող են մեծագոյն գումար մը յատկացնել իրենց ճարտարութեան։ Այլ այս դրութիւն դեռ չհաւանեցաւ ամերիկեան Խորհրդարանը, եւ պաշտպան-դրութեան կուսակիցք ա՛յնչափ զօրաւոր են, որ հաւանական չի համարուիր թէ ընդունուի Պ. Քլիվլենտի առաջարկն։

Արեւելեան ճարտարութեան արդիւնք եղող վաճառքներ, ինչպէս գորգեր, մետաքսեայ եւ այլ տեսակ բանուածներ, ընտանեկան կահեր ու զարդարանքներ, մասնաւորապէս յարգի են Միացեալ Նահանգաց հրապարակներուն վրայ, իբրեւ Հին Աշխարհի հրաշագոյն ճարտարութեան նմոյշներ։ Ամերիկայի հետ գործ ընող հայ վաճառականք այս արեւելեան վաճառքները բանիլ տալով Թուրքիոյ մէջ կամ պատրաստ գնելով, Ամերիկա կը ղրկեն։ Արդ, կ'երեւի թէ այս վաճառականաց եւ իրենց ամերիկացի հակառակորդաց միջեւ մրցումը վերջերս շատ սաստկացեր է։ Իբրեւ բանուած վաճառք, արեւելեան ապրանքներ ծանր մաքս կը վճարեն յԱմերիկա։ Մաքս կը վճարուի ո՛չ թէ այն գնոյն վրայ որով ապրանք մը կրնայ ծախուիլ Ամերիկայի մէջ, այլ այն գնոյն վրայ որով վաճառականք կ'ստանան սոյն ապրանք։ Կ'երեւի թէ եղած են պարագաներ ուր արեւելցի վաճառականներ, թեթեւ մաքս տալու համար, իրականէն պակաս գին նշանակած են իրենց ապրանաց։ Կ'երեւի նաեւ թէ բուն իսկ ամերիկացի վաճառականներ, ուզելով իրենք շահիլ ինչ որ կը շահին հայ վաճառականներ, ձեռնարկեր են Թուրքիոյ մէջ գնել մի եւ նոյն արեւելեան վաճառքներ, եւ չեն կրցեր այնչափ աժան գնել որչափ հայ վաճառականներ՝ տեղային հանգամանաց ծանօթ գոլով կը գնեն։ Ջիարդ եւ իցէ, իրողութիւնն այս է թէ յիշեալ Կոստիկեան եղբարց վաճառքներն անցեալ տարւոյ վերջերը վար կը դրուին Ջիքակոյի Մաքսատունէն, որ 100ին 50 եւ մինչեւ իսկ 100ին 100 աւելի գին կը դնէ, եւ ըստ այնմ մաքս կը պահանջէ, առարկելով թէ այս վաճառքներ, Ջիքակոյի ընկեր վաճառականաց ոմանց յայտարարութեամբ, հարիւրին 100 աւելի կ'ըրնեն։ Նիւ-Եորքի Մաքսատունն ալ կը ծանուցանէ թէ Թուրքիոյ վաճառքներ Ամերիկայի մէջ 100ին 100 աւելի կը բանին, եւ թէ պէտք է բացարձակապէս բարձրացնել արեւելեան վաճառականաց նշանակած գներն։ Կոստիկեանք կը պատասխանեն թէ 100ին 100 աւելի գնահատուած վաճառքներն իրենք պատրաստ են 100ին 20 շահով թողուլ իրենց Ջիքակոյի մրցակիցներուն. թէ պատրաստ են Կ. Պոլսոյ ամերիկեան հիւպատոսարանին առջեւ քննութիւն բանալով ապացուցանել թէ իրենց նշանակած գներն իրօք Կ. Պոլսոյ գներն են. թէ գործին մէջ շահ ունեցող բանի մը ամերիկացի մրցակիցներու գնահատումն անսխալ հեղինակութիւն մը չի կրնար համարուիլ, եւն. Բայց Ջիքակոյի Մաքսատան պաշտօնեայք խուլ կը մնան ամէն փաստի առջեւ. զի եթէ զիջում ընեն, նոյն գործն ընող ուրիշ հայ վաճառականներու եւս զիջում ընել կը պարտին։ Վնասուող Հայերն ալ, իրենց դատին արդարութեան վստահ, հաստատ կը կենան, եւ գործն հայ վաճառականաց եւ Ջիքակոյի ու Նիւ—Եորքի մաքսային պաշտօնէութեանց միջեւ հրապարակային վէճի մը կերպարանք առած է։ Ջիքակոյի լրագիրք կը հրատարակեն Նազար Կոստիկեան ստորագրութեամբ բողոքոյ բաց նամակ մը, ուղղեալ առ մաքսային վերատեսուչն Ջիքակոյի։ Նամակագիրը կը սկսի սա ուշագրաւ դիտողութեամբ. «Տէ՛ր. Ես այս երկիրն եւ այս քաղաքն եկայ Թուրքիայէն մի քանի ամիս առաջ։ Այն գաղափարն ունէի թէ Միացեալ Նահանգաց մէջ պարկեշտութեամբ եւ խելքով գործ ընող մարդ մը դժուարութեան չի հանդիպիր իւր խաղաղ եւ օգտաւէտ ձեռնարկութեանց մասին։ Բայց այս գաղափարս ի գերեւ կը հանեն ամերիկեան Մաքսատան կողմէ կրած դժուարութիւններս, որոց նմանն եթէ Կ. Պոլսոյ մէջ ծագէր, ամերիկեան դեսպանատան եւ Բ. Դրան միջեւ դիւանագիտական երկար ու փափուկ բանակցութեանց նիւթ կը լինէր։» Ահա՛ գործին բարոյական կողմը։ Բողոքարկուին ըրած պատմութենէն կ'երեւի թէ Միաց. Նահանգաց պաշտօնէութիւնն երեւակայուածին չափ արդար եւ անկողմնակալ չէ, ո՛չ ալ Նոր Աշխարհին օրէնքները դէթ ի մասին մաքսերու՝ կատարելութեան տիպար են։ Մեք ցարդ այնպէս համոզուած էինք թէ Ամերիկայի մէջ դժուարութիւն կը կրեն արհեստ չգիտցող, դրամագլուխ չունեցող եւ լեզու չհասկցող Հայեր միայն. բայց ահա՛ ամէն յարմարութիւններ ունեցող Հայեր ալ որք բաւական ծանր դժուարութեանց կը հանդիպին Ամերիկայի մէջ։

ՍԵՐՊԻԱ

Սերպիոյ կառավարութիւնը մեծ ջանքեր կ'ընէ երկրին հանքերը բանեցնելու։ Պելկրատի մօտ սնդիկի հանք մը գտնուեր է, զոր պիտի բանեցնէ Ռոչիլտեան տունն, որ մեծ կարեւորութիւն կուտայ սնդիկի շահագործութեան։ Ռալիայի մօտ մարմարիոնի հարուստ հանք մը կը շահագործուի։ Սերպիական մարմարիոնի ի մօտոյ շատ պիտի փնտռուի եւր Եւրոպեան հրապարակաց վրայ։ Պելժ ընկերութիւն մ'ալ սերպիական ընկերութիւն մը կազմած է՝ երկրին ճոխ ածխահանքերը բանեցնելու, որք հարստութեան կարեւոր աղբիւր մը պիտի լինին Սերպիոյ համար։

ԱԼԲԱՆԻԱ

Վիէննայի լրագիրը յատուկ կարեւորութիւն տալով կը յիշեն սամ. Կառավարութեան այն տնօրինութիւնն, որով Ալպանիոյ Շէնքրին (Մէտուա) նաւահանգիստն, ուր շաբաթը չորս անգամ Լոյտի շոգենաւը կը հանդիպին, զինուորական նաւահանգիստ մը պիտի լինի, Իտալիոյ հանդէպ ունեցած կարեւոր դիրքին պատճառաւ։ Կ. Պոլսէ հրամաններ ղրկուած են զօրանոց եւ զինուորական մթերանոցներ շինելու, եւ դէպ հոն տանող ուղիները նորոգելու։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Ի Հնդկաստան, Զիդդակունկ լերան վրայ տեղագրական քննութիւն կատարող անգլիացի սպայից եւ նոցա հետեւորդաց վրայ յանկարծակի յարձակում մ'ըրին երկու հարիւր Բուքիններ, աւազակաբարոյ լեռնականներ։ Բանի մը վայրկեան մէջ Անգլիացւոց կողմէ քսան անձինք սպաննեցան. զի յարձակումն ա՛յնչափ յանկարծակի եղաւ որ հազիւ երբ Սիբայիներ ժամանակ գտան երթալ իրենց հրացանները բերելու եւ հրոսախմբին դէմ գնելու։ Բուքիններն յետոյ կտրեցին տարին Անգլիացւոց եւ անոնց հնդիկ հետեւորդաց գլուխները։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Ռումեան հարուստ վաճառական մը, Պ. Ֆէգու, որ այս օրերս մեռաւ, 30,000 [illegible] կտակեց Ռումանիոյ Ակադեմիային եւ 20,000 ֆրանք՝ դպրոցական ընկերութեան մը։

ՌՈՒՍԻԱ

Ռուսիոյ պետական հողերու վարչութիւնը կը խորհի Պաթումի գաւառին մէջ ռուսական գաղթականութիւն հաստատելու միջոցներուն վրայ։ Պաթումի Ռուսիոյ կողմէ գրաւումէն ի վեր, ռուսական քանի մը հողագործ գաղթականութիւններ կազմուեցան այն կողմեր, եւ ցարդ 1,000 խնդրագրեր մատուցուած են Կառավարութեան՝ Պաթումի գաւառին պարապ հողերէն բաժին խնդրող։ Վարչութիւնն հազիւ 500 հոգւոյ խնդիրքը պիտի կրնայ ընդունիլ, երկուքէն մինչեւ վեց տեսիատին հող տալով մէն մի խնդրարկուի։

—1888 տարւոյ ռուսական տարեցոյցին նայելով, 1885 ին ռուս Տէրութիւնն ունէր 108,788,235 բնակիչ, որոց 81,725,185 յԵւրոպական Ռուսիա, 7,960,304 Վիստուլայի գետեզերեայ երկրին մէջ, (Լեհական եւ գերմանական գաւառաց մէջ), 2,176,421 ի Ֆինլանտիա, 7,234,547 ի Կովկասիա, 4,313,680 ի Սիպերիա, եւ 5,327,098 ի Կեդր. Ասիա։ Տարին միջին հաշւով 800,000 անձինք կը ծնին ի Ռուսիա, եւ 750,000 անձինք կը մեռնին անդ։

Ազգային կամ պետական Եգիպտական Դրամատուն մը հաստատելու համար սեղանաւորական խմբակի մը կողմէ ներկայացուած ծրագիր մը նկատողութեան առնուած է Նուպար փաշայի Նախարարութեան կողմէ։

—Առաջիկայ ապրիլ ամսուն մէջ ի Դունուզ հողագործական մեծ ցուցահանդէս մը տեղի պիտի ունենայ. Ֆրանսա առ այս 40,000 ֆր. պիտի նպաստէ, եւ Դունուզի քաղաքապետութիւնն եւս գումար մը պիտի տայ։ Չորս տարին անգամ մը այսպիսի ցուցահանդէս մը տեղի պիտի ունենայ, քաջալերելու համար հողագործութիւնն ի Դունուզ։

ՀԱԲԷՇԱՍՏԱՆ

Ռաս-Ալուլա, Հաբէշաց Սպարապետը, բարձրահասակ, նիհար եւ ջղուտ մարդ մ'է։ Պեխ չունի, եւ մօրուքի տեղ քանի մը մազեր միայն կան։ Կրակոտ աչքեր եւ յանդուգն նայուածք ունի, արծուի քիթ, նուրբ շրթունք։ Շատ սեւամորթ է։ Իբր 45 տարեկան է։ Գրեթէ միշտ բոկոտն կը պտըտի։ Հրամանատարութեան ո՛ եւ է նշան չի կրեր. միայն ճակատամարտի օրեր փայլուն գոյներով մետաքսեայ շապիկ մը կը հագուի ոսկեճամուկ լայն տափատի մը վրայէն։ Շատ կը սիրէ զէնքեր, եւ ունի շքեղ զէնքեր, զորս մեծաւ մասամբ իրեն նուէր բերած են իւր քով ո՛ եւ է պաշտօնով ղրկուած Եւրոպացիք։ Իւր միակ կահ կարասին են գորգերն որք կը զարդարեն իւր հիւղակ։ Ռաս-Ալուլա իւր բարձր դիրքը կը պարտի իւր քաջութեան ձիրքերուն։ Ո՛չ կարդալ, ո՛չ գրել գիտէ։ Ռաս կամ զօրապետ անուանեցաւ Եգիպտացւոց վրայ տարած փայլուն յաղթութիւններէն յետոյ։ Իւր զօրքեր մեծաւ մասամբ կ'ատեն զինք, բայց կը

—)(20)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՓՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ԲՈՒԱԿՕԲԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Այդ պաշտօնատան մէջ գտաւ բանիմաց եւ քաղաքավար պաշտօնեայ մը որ նախ եւ առաջ յայտնեց թէ այնտեղ երկու կանանց եւ մէկ ծերունւոյ դիակ միայն կային, աւերակաց տակէն հանուած։ Այն դիակներ զորս ծնողք կամ ազգականք պահանջած էին, վերցուած էին արդէն. մնացեալք Դիակնարան փոխադրուած էին, գրեթէ ամենքն ալ այնպիսի վիճակի մը մէջ որ շատ հաւանաբար չպիտի հաստատուէր անոնց ինքնութիւնն։

Այս ճշգրիտ տեղեկութիւններէն յետոյ, քաղաքավար պաշտօնատարը խորհուրդ մը տուաւ, այն է՝ գրաւոր կերպիւ Ոստիկանութեան Վերատեսչին հաղորդել կորուսեալ անձին դիմաց նկարագիրը, նշանակելով նաեւ անունը, բնակարանն ինչպէս նաեւ քանակութիւնն գոհարեղինաց կամ այլ նիւթերու զորս կորուսեալ պարոնը սովորութիւն ունէր վրան կրելու։

Ոստիկանութիւնն իւր կողմէ լրագրաց մէջ ծանօթութիւններ հրատարակել պիտի տար չճանչցուած դիականց վրայ, որպէս զի անյայտացեալ անձանց ընտանիքները դառն ցաւերէ ազատին։

Բօլ հօրեղբայրն ախորժեցաւ ազնիւ պաշտօնէին իմաստուն խորհուրդներէն։ Կը մնար միայն ընդունիլ տալ զայն Օր. Բօլինէի որ կառքին մէջ մնացած էր, եւ այս դժուարին գործ մը չեղաւ։

Ջօէ անմիջապէս նկարագրեց նմա թէ Լիւսիէն ինչպէս հագուած էր առջի երեկոյին. ըսաւ թէ երիտասարդն ո՛չ ժամացոյց ունէր, ո՛չ շղթայ, ո՛չ ալ մատանի. սակայն լեցուն թղթապանակ մ'ունենալու էր, վասն զի մեծկակ գումար մը շահած էր Սակարանին մէջ եւ դրամը գանձած իւր գործակատարէն։ Այս բանս յայտնած էր իրեն, մինչեւ իսկ պանքատոմսեր ցոյց տըւած, յայտնելով թէ այլ եւս անցած էին իրենց կշռատուութեան օրերն, թէ յաջորդ օրէն սկսեալ ուրախ զուարթ կեանք մը պիտի վարէին, եւ ցոյց տալու համար թէ չէր ստեր, նոյն երեկոյին իսկ թատրոն տարած էր զնա։

Որպիսի՜ այլատարեր գաղափար։

Արդէն, Ջօէ՝ յուսահատած, չէր ուզեր այլ եւս շարունակել այս շրջագայութիւնը դիակէ մը ի խնդիր։

Կառքին դառնալէն, որ կանգ առած էր Բօլինի փողոցին անկիւնը, Նուազէ՝ մայթին վրայ կեցած՝ վճռական խօսակցութիւն մ'ունեցաւ նորա հետ.

—Վաղն առաւօտ Ոստիկանական պաշտօնատունը կ'երթամ, ըսաւ, յետոյ Պէլզունս փողոց կուգամ ձեզ իմացնելու կատարած ձեռնարկիս արդիւնքն։ Այժմ կը հրաւիրեմ զձեզ որ տուններնիդ վերադառնաք եւ դուրս չելնէք զիս չտեսած... բայց ի այն պարագայէն յորում ձեր բարեկամը վերադառնայ. եւ եթէ երեւան ելնէ, կը խնդրեմ որ անմիջապէս իմաց տաք ինծ։ Բայց առ այժմ չեմ ուզեր որ տանց դրամի մնաք, ուստի հաճեցէք ընդունիլ այս հինգ-հարիւր ֆրանքը... եթէ մերժէք, զիս վշտացուցած պիտի լինիք։

Օր. Բօլինէի ըմբռնելով որ քաղաքավարական ձեւերու ժամանակը չէր, թոյլ տուաւ որ խօսակիցը քսան ֆրանքնոցներու փոքրիկ ծրար մը դնէ իւր ափին մէջ։

Նուազէ, որ ոչինչ կը մոռնար, կառապանին վարձքն ալ վճարեց եւ տիկնոջ հասցէն եւս անոր տալէ յետոյ, հեռացաւ։

Շատ իսկ յապաղած էր առանձինն թաղուելու համար այն մտածմանց մէջ որք կը պաշարէին իւր միտքն եւ միմեանց կը բախէին անդ տեղ մը գտնելու համար, նման այն հրկիզելոց որք առջի երեկոյին զիրար կը հրմշտէին Օբէրա-Գոմիքէն դուրս ելնելու համար։

Ամենէն աւելի իւր անձին հետ առընչութիւն ունեցող մտածութիւնք այն գիւտին կը վերաբերէին զոր ըրած էր Ջօէի տան մէջ, եւ որքա՛ն կը խորհէր անոր վրայ այնքան կը համոզուէր թէ գրեթէ կորուսեալ որդի մը գտած էր, բայց որ մեռած էր հրդեհին մէջ։

Կը խորհէր թէ մի՛ գուցէ այդ Լիւսիէնը պարզապէս օգուտ քաղած լինի թատրոնի խաժամուժէն, լքանելու համար հմանուհի մը որ իրեն տագնապ կը պատճառէր այլեւս։ Այդ վարձեալ սիրահարն այնքա՛ն խղճահար լինելու չէր, եւ եթէ արդարեւ մեծ բաղդ մը շահած էր Սակարանին մէջ, թերեւս երեսի վրայ թողած էր Ջօէն որում պէտք չունէր այլ եւս։ Սակայն Նուազէ ըսաւ նաեւ թէ, այդ պարագային մէջ, Լիւսիէն անշուշտ տուն հանդիպած պիտի լինէր իւր նամակներն ու լուսանկարն առնելու։ Մինչեւ իսկ կարելի էր ենթադրել թէ Լիւսիէնի առաջին գործն այդ պիտի լինէր, քանի որ յայտնի կ'երեւէր թէ փոյթ չէր ըրած գտնելու այն հեգ աղջիկը զոր ամբոխին մէջ թողած էր։ Եւ որովհետեւ երեւցած չէր ի Պէլզունս փողոց, ուրեմն մեռած էր։

Նուազէ իւր սիրտը զննեց եւ նշմարեց թէ յիրաւի դառն վիշտ մը կը պատճառէր իրեն կորուստն այդ որդւոյն զոր չէր տեսած։

Զարմացաւ որ քիչ մը ուշ նշմարած էր իւր հայրական զգացումէ զուրկ չլինելը, բայց գոհ էր վերջապէս այդ զգացումն ունենալուն համար։

Տեսակ մը հաճոյք կ'զգար տեսնելով որ, հակառակ իւր բազմամեայ ամուրիութեան, տակաւին քաղցր յուզումներ կ'ունենար, եւ անկեղծօրէն կ'ըղձար որ առիթ գտնէ ցոյց տալու թէ գորով եւ անձնուիրութիւն ունենալու կարող է։

Բայց իւր հոգւոյն վրայ բեռ մ'ունէր արդէն, քանի որ պարտաւոր կ'զգար զանձն իւր եղբօրդստեր ապագայն ապահովելու։ Սիմոնէ ողջ էր եւ անակնկալ պատահար մը դժուարին կացութեան մը մատնած է զնա, թեթեւամիտ մօր մը, վարանոտ նշանածի մը եւ վտանգաւոր պատոպարի մը մէջտեղ։ Հօրեղբօրը պարտականութիւնն էր օգնել նմա եւ վայրկեան մը կորսնցնելու ժամանակ չկար։

Նախ եւ առաջ, թոյլ չտալու համար որ Պ. Ժիւլ Պօդրէյիս իրենց ընտանեկան երջանկութիւնը խռովէ, հարկ էր քննութիւն մը կատարել Տիկին Նուազէի այդ նախասիրեալ երիտասարդին անցելոյն վրայ։

Կրանդ Օգէլը շատ հեռի չէ Տրուօ փողոցէն. Բօլ հօրեղբայրը փութաց անդ երթալ։

Մինչդեռ Ջօէ Բօլինէի կառքով իւր տունը կը վերադառնար, Նուազէ հետեւեցաւ Պուլվառ—տէ'—Իթալիէնի ճամբուն, եւ դըժուարաւ կրցաւ ճամբայ բանալ թատրոնին աւերակաց շուրջը խռնեալ բազմութեան մէջ։

Շէնքին բարձր ճակատը կանգուն մնացած էր, ծածկելով հրեղէն անդունդ մը որ հրաբուխի նման կը ծխար։ Մերձակայ փողոցներու անցքը փակուած էր, մայթերուն վրայ կոյտեր դիզուած էին եւ կառուղւոյն վրայ կառաց երթեւեկութիւնն արգիլուած էր։

Այժմ կարելի էր գաղափար մը կազմել աղէտին ընդարձակութեան վրայ. մինչեւ իսկ կը չափազանցէին զայն, վասն զի հինգ հարիւր վիրաւորելոց խօսքեր կը լինէին, եւ ամենայն գրոյց կը տարածէին իսկ թէ շատ աւելի բազմաթիւ էին անոնք եւ թէ կարելի չպիտի լինի բնաւ հրդեհի զոհերուն ճիշդ թիւը գտնել։

Բօլ հօրեղբայրն եւս այս կարծիքէն էր. կը խորհէր թէ Ջօէի սիրահարն հազիւ միայն կրնար ազատած լինիլ հրդեհէն եւ տեսակ մը գոհունակութիւն կ'զգար մտածելով թէ Պ. Ֆօռէլի գող սպասաւորը՝ Պազիլ՝ եւս գուցէ զոհ գնացած էր բոցերուն։

Սակայն ուրիշներ յաջողած էին ողջամբ ազատիլ, օրինակի համար Պ. Պօդրէյիս, եւ Նուազէ չէր կարող ինքզինքը զսպել ըսելէ թէ այդ պարագային մէջ՝ Նախախնամութիւնը սխալած էր, վասն զի լաւագոյն պիտի լինէր եթէ Սիմոնէ եւ իւր նշանածը միայն փրկուէին եւ ինք ալ չմտանուէր անձի շփոթութեան մը որ պատճառ եղած էր արդի կացութեան։

Այլ հարկ էր տոկալ այդ կացութեան, եւ ըստ կարելւոյն ջանալ որ իւր եղբօրդստեր շահերն անվթար պահուին։

Ի Կրանդ Օգէլ նախ պատասխանեցին նմա թէ Պօդրէյիս անուամբ ո՛չ զոք կը ճանչնային. յետոյ, իւր սխալմանց վրայ, պանդոկի պաշտօնէից մին ուղեւորաց արձանագրութեան տետրն աչքէ անցունելով գտաւ այդ անունն որ նոյն առաւօտուն իսկ գրուած էր, սա յիշատակութեամբ. «Մօրիս կղզիէն վերադարձած»։

Այս յիշատակութիւնը ճիշդ էր. միայն թէ երիտասարդն ըսած էր իրեն թէ նախընթաց երեկոյին Բարիզ ժամանած է։

Տարբերութիւնը մեծ էր։

Նուազէ, որուն մտքին մէջ կասկած արթնցած էր, փորձեց պարզել սա հետաքրքրաշարժ կէտը՝ թէ երիտասարդը ժամ քանի՞ն պանդոկ եկած էր բնակութիւն հաստատելու. բայց հազիւ քանի մի հարցում ուղղած էր այս մասին, երբ նշմարեց թէ զինքը ոստիկանութեան լրտես մը կը կարծէին, եւ պաշտօնեայն վերջ տուաւ այս հարցաքննութեանց, կարուկ կերպիւ պատասխանելով թէ Պ. տը Պօդրէյիս դուրս ելած է։

(Շարունակելի)

դողան իր առջեւ։ Անձնուէր կը մընան իրեն ցորչափ յաղթող հանդիսանայ, և փոքր պարտութենէ մը յետոյ անշուշտ պիտի լքանեն զինք։ Սպարապետութեան հետ կը վարէ նաեւ մեծ նահանգի մը կուսակալութիւնն։ Իր դատավճիռք անվերաքննելի են։ Հապէշաստանի մէջ բանտ չկայ։ Գործուած ոճրին համեմատ, չարագործին մէկ թեւը կամ ազդրը կը կտրեն։ Գողերուն աջ ձեռքը կը կտրեն. եթէ գողութեան հետ նաեւ բռնութիւն ի գործ դրուած է, ոճրագործին մէկ ձեռքն և մէկ ոտքը կը կտրեն։ Ռաս Ալուլա կը հագուի իր զօրաց պէս, որք համազգեստ չունին, և անոնց պէս հում միս կ'ուտէ, եւ սև հաց, կարմիր պղպեղով համեմեալ։ Երբեք թոյլ չէ տուած որ իր լուսանկարն հանուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սեթեան Միհրան էֆէնտի հրաժարած է Նորակազմ Տնտեսական Խորհրդոյ թէ՛ ատենապետութենէն և թէ անդամակցութենէն։

Տնտեսական Խորհրդոյ յաջորդ նիստը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ չորեքշաբթի օր ի խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Կը լսենք թէ Դատաստանական Խորհրդոյ անդամներէ մէկ քանին ևս հրաժարած են։

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ ՄԻՍԱՔ ԱՄԻՐԱՅԻ ՈՐԴԻ ՊԵՏՐՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ՄԻՍԱՔ

Երէկ իր մահկանացուն կնքեց ի Գանտիլլի։

Հանգուցելոյն մարմինն ի Պոյաճը-գիւղ փոխադրուած լինելով, ազգականք և բարեկամք կը հրաւիրուին Ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան հանդիսին որ պիտի կատարուի վաղը, կիրակի, ժամ 7, ի Պոյաճը-գիւղ, ուսկից ննջեցելոյն մարմինը պիտի ամփոփուի Միսաքեան դամբարանին մէջ։

Կը խնդրուի ազգականներէ եւ բարեկամներէ նկատել զներկայս իբր հրաւիրագիր։

Հրատարակեցաւ ԼԵԶՈՒ ամսօրեայ ամսաթերթի Նոյեմբեր-դեկտեմբերի ամսաթիւն, հետեւեալ պարունակութեամբ.

Տիեզերախօսական ապացոյց Աստուծոյ գոյութեան —Հայերէն Թուականք —Վախճանախօսական ապացոյց Աստուծոյ գոյութեան —Դասականք։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ

Ինչպէս որ կ'երեւէր երէկի Նշանախօսութեանց ցուցակէն, հինգշաբթի օրը Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ կատարուած լինելով Ազգ. Երեսփոխան և գեղագրութեան դասատու Միհրան էֆէնտի Տէօքմէճեանի նշանախօսութիւնն ընդ Օրդ. Վերգինէ Օրիորդի Թ. Գատըեան, պսակի արարողութիւնն ևս պիտի կատարուի յառաջիկայ երկուշաբթի օր ի Պէօյիւքտէրէ։

Հինգշաբթի օրը Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ կատարուեցաւ սեղանաւոր Ցարութիւն էֆէնտի Կրալեանի նշանախօսութիւնն ընդ Օրդ. Եւգինէ Օրիորդի Վարդովեան, դուստր Թատերապետ Վարդովեան Ցակոբ էֆէնտիի։

ԱԶԳ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՍԿԻՒՏԱՐԻ

Ազգասիրական Ընկերութեան Տնօրէն Ժողովս կը փութայ հրատարակութեան տալ Մեծապատիւ Տեարց եւ Համեստափայլ Տիկնանց ստորեւ նշանակեալ նուէրներն, որք Ընկերութեանս անկողնոյ ծառայող բոլոր թշուառ հիւանդները մխիթարած եւ երախտապարտ կացուցած են, սոյն մարդասիրաց շնորհիւ խնամեալ անձանց ջերմ մաղթանքներուն հետ միացնելով նաեւ Ընկերութեանս խորին գոհունակութիւնը։

Ի դիմաց Տնօրէն Ժողովոյ Ազգ. Ընկ.

Վ. Ատենադպիր — Վ. Ատենապետ

Յ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ — ԿՂԵՄԷՍ Կ. ՕՃԱՔՃԵԱՆ

Կաղանդի առթիւ Սկիւտարի բարեսէր անձանց նուէրներուն գումարը 2999 1/2 ղրշ.
Յովհաննէս էֆէնտի Սթամպօլլուեան 2 ոչխ.
Խաչիկ » Կամսարական 1 »
Գրիգոր » Նազաչեան 1 »
Երանուհի Մեսրոպեան և Հռիփսիմէ Զէյթեան Տիկնայք 1 »
Բարեսէր ոմն Սարգիս էֆ. Մեսրոպեանի ձեռամբ 1 »
Բարեսէր ոմն 1 »
Գրիգորիս էֆ. Փափազեան 10 1/2 քչ. միս
Համբարձում » Յակոբեան 8 » »
Սինեմ Տիկին Պասմաճեան 10 » բրինձ
Գառնիկ էֆ. Ճէվահիրճեան 200 քաշ ածուխ

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍի այս աւուր թիւը կը պարունակէ.

Ազգային Տեսութիւն. Միացեալ Ընկերութիւնք Հայոց։
Ցուցակ վարդապետաց։
Ընտանեան պատմութիւն. Լիլիթ իշխանուհին. (ԺԻՒԼ ԼԸ ՄԷԹՌԸ). (Թարգմ. Օր. Խ. Ֆ.)։
Երաշնորս. (ԼԱՄԱՐԴԻՆ). (Թարգմ. Ս.)։
Ցուցիկք Բիւթանականք. Արկոտերէնն ու գաւառաբարբառ. (Ա. Յ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ)։
Ժէ. դարու կինն ըստ ռուսաց. (Յ. Թ. Գ.)։
Քաղուած Շաբաթական Լրոց. Արտաքին, Ներքին, Ազգային։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԷԿԻ ՍԷԼԱՄԼԸՔԸ

Սէլամլըքի արարողութիւնն սովորական շքով տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Հանդէսը դիտելու եկած էին Նախորդ Խտիվ Բարձր. Իսմայիլ փաշա և իւր որդին, Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարք Գեր. Ազարեան Սրբազան, Հռովմէական ասորւոց բարձրաստիճան եկեղեցականներէն Տ. Խօրի Պաթրաս, անգլիական, իտալական, պելճիական ու շուէտական դեսպանատանց գլխաւոր պաշտօնեայք և այլ օտարազգիք, որք Վեհ. Սուլթանի մասնաւոր արկեղ պաշտօնատան մէջ կը գտնուէին։ Ն. Վեհափառութիւն այն պաշտօնատան առջեւէն անցած պահուն Իւր ձեռօք բարեւեց անդ գտնուող հիւրերն։ Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ Բարձր. Իսմայիլ փաշա, Ազարեան Գերապայծառ եւ Տ. Խօրի Պաթրաս կայս. պալատ գնացին և անդ սենեկապետաց միջոցաւ Վեհ. Սուլթանի մեծարանաց արժանացան։

* * *

Հայ Հռոմէականաց Պատրիարքը կայսերական պալատէն մեկնելէն յետոյ Իւրիկուան դէմ արարողապետ Մունիր փաշա յատուկ գիր մ'ուղղելով Ն. Գերապատուութեան ծանոյց թէ Վեհ. Սուլթանը խիստ գոհ մնացած է Հռոմայ Ս. Պապին կողմէ Իրեն եղած նուէրներուն ինչպէս նաև այն բարեկամական յայտարարութեանց համար զորս Լէոն Պապն ըրած էր Ազարեան Սրբազանի միջոցաւ։ Մունիր փաշա նոյնպէս ծանոյց թէ Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ Բ. Դուռը պիտի հաղորդէ Ն. Վեհափառութեան այս բարձր գոհունակութիւնն առ Ս. Պապն Հռոմայ և թէ Վեհ. Սուլթանը միանգամայն հրամայած է որ Գեր. Ազարեան Պատրիարքն ևս նոյնն հաղորդէ Հռոմայ քահանայապետին։

ԲԱԹՈՒՄԻ ՏՈՒՐՔԸ

Բաթումի վարչութեան կազմութիւնն արտօնող կայս. Իրատէն երէկ Բ. Դրան հաղորդուեցաւ։ Այդ վարչութեան Նախագահ կարգուեցաւ Մաճար պէյ և անդամ կարգուեցան Պրուսայի Նահանգին Նախորդ տէֆթէրտար Խալիլ պէյ և առեւտրական առաջին դատարանի Նախորդ նախագահ Րիֆաթ պէյ։ Ըստ մանաւոր տեղեկութեանց Թուրքի, Բաթումի տուրքն յառաջիկայ մարտ ամսէն գանձուելու համար հարկ եղած կարգադրութիւնք պիտի լինին։

Նոյն վարչութեան անդամ պիտի կարգուին նաև Պ. Թուպինի և երկու ուրիշ օտարազգիք։ Նախագահին ամսաթոշակն է 7500, իսկ անդամներունը 5000 ղրուշ։

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑՔ

Ֆրանսական կառավարութիւնն, ըսկզբամբ ընդունելով հանդերձ այն բարեփոխութիւնք զորս Բ. Դուռն առաջարկած էր Ներմուծել Սուէզի ջրանցքին վերաբերեալ անգլօ-ֆրանսական պայմանագրոյն մէջ, ինչ ինչ հակառաջարկներ պիտի Ներկայացնէ օսմ. կառավարութեան։

Այսպէս, ի մէջ այլոց, այն յաւելուման տեղ զոր Բ. Դուռը կ'առաջարկէ ընել 10րդ յօդուածին վրայ, «Կարմիր ծովու եզերաց վրայ Թուրքիոյ ստացուածները, և այլն» Ֆրանսա կը փափագի սապէս գրել «Կարմիր ծովու արեւելեան եզերաց վրայ Թուրքիոյ ստացուածներն, և այլն»։ (Ստամպուլ)

ԱՀՄԷՏ ՊԷՅ

Կայսերական Պալատան քաղաքական դիւանի Նախորդ տնօրէն Ահմէտ Ճէլալէտտին պէյ որ երբ մէկ տարիէ հետէ Հալէպ կը գտնուէր, արտօնուեր է մայրաքաղաքս գալ ուր իր Նախորդ պաշտօնի գլուխը պիտի անցնի։ Այս որոշումն հեռագրաւ հաղորդուած է Նմա և հրաւէր ուղղուած որ ըստ կարելւոյն փութով ճանբայ ելնէ։

Կ'ըսուի թէ այս առթիւ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Լիվայութեան աստիճան շնորհել Ահմէտ պէյին որ հետեւաբար փաշայութեան տիտղոսը պիտի կրէ։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՄՇԱԿՈՒԹԻՒՆ

Այս աւուր Թուրքի ուղղեալ գրութիւն մը կայս. կառավարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ սա պարագային վրայ թէ գաւառաց մէջ երկրագործ դասը, բոլորովին երեսի վրայ թողլով այլ և այլ տունկերու մշակութիւնը, ծխախոտի մշակութեամբ կը զբաղի որովհետեւ վստահ է թէ իւր ծխախոտները պիտի ծախէ Րէժիին որ ստիպուած է գնել զանոնք ըստ պայմանագրութեան։ Պիտի գայ ժամանակ, կ'ըսէ Նամակագիրն, որ Րէժին Նիւթապէս անկարող պիտի գտնուի գնել այդ ծխախոտները Նոցա առատութեան պատճառաւ, որով պիտի վնասուին թէ՛ ժողովուրդն և թէ՛ կառավարական գանձը։

Երկրագործ դասը, կը յարէ, այնչափ առաջ տարած է իր եռանդն որ մինչեւ իսկ ծխախոտ մշակելու անյարմար եղող գետիններու վրայ եւս ծխախոտ մշակելու ձեռնարկած է։

Ցայտնի է թէ այս կերպիւ ձեռք բերուած ծխախոտներու տեսակն այնչափ վատթարացած է որ օսմանեան ծխախոտներու Նախապէս ունեցած համբաւն վնասած է։

Թուրքի եւս իւր կողմէ կայս. կառավարութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այս կարեւոր խնդրոյն վրայ յօգուտ կառավարութեան և ժողովրդեան։

ՀՌՈՄԷԱԿԱՆ ԱՍՈՐԻՔ

Կը յիշուի թէ անցեալներն Հռոմէական Ասորւոց Պատրիարքն և հասարակութիւնը Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ շնորհաց արժանացած էին։ Արդ, Հռոմէական ասորւոց Պատրիարքն, Պէյրութի և Լիբանանու իւր փոխանորդը՝ Տ. Անթուան եպիսկոպոս՝ յատկապէս մայրաքաղաքս ղրկած է նոյն հասարակութեան կողմէ շնորհակալութիւն յայտնելու համար յատս կայս. գահոյից։ Տ. Անթուան երէկ մայրաքաղաքս հասնելով, իւր եղբօր հետ ուղղակի Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ապարանքը գնաց և տեսակցեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ։

«ԱԼԲԱՆԻԱ» ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՆ ԴԷՊՔԸ

Մոռցուած չէ այն կռիւը որ տեղի ունեցած էր ի Տրապիզոն, Բանքէլլէնիք ընկերութեան Ալպանիա շոգենաւուն Նաւաստեաց և լազ Նաւավարաց միջեւ։ Այն ժամանակ համաձայնութիւն մը գոյացած էր արտաքին գործոց Նախարարութեան և կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանատան միջեւ, որպէս զի խնդիրն իրենց մէջ կարգադրուի։ Արդ, Ալպանիա այս օրերս վերստին Տրապիզոն ուղեւորած լինելով, տեղւոյն իշխանութիւնք կը պահանջեն եղեր որ այդ շոգենաւուն Նաւաստիք ցամաք հանուելով դատուին օսմանեան դատարանաց առջեւ։ Այս Նպատակաւ Տրապիզոնի իշխանութիւնք Բ. Դրան դիմած են, խնդրելով որ հելլենական հիւպատոսն իւր աջակցութիւնը նուիրէ իրենց։ Բ. Դուռն այս Նպատակաւ բանակցութեան մտած է հելլենական հիւպատոսարանին հետ։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կրթական նախարարութիւնն երկու քննիչներ կարգած է որոց մին Սելանիկի, Եանեայի ու Մանաստիրի կողմերն և միւսը Սուրիոյ և Ջմիւռնիոյ կողմերը պիտի երթան։ Այս քննչաց պաշտօնն է քննել այդ գաւառաց մէջ հաստատեալ օտար վարժարանաց վիճակն, անոնց ուսմանց յայտագրերն և այդ Նահանգաց մէջ գործադրել Տպարանաց Նոր Օրէնքը։

ՄԷՀՄԷՏ ԲԷՀԼԻՎԱՆ

Ինչպէս յայտնի է Մէհմէտ Բէհլիվան անուն անձ մը համանուն հրոսակաւոր աւազակապետը կարծուելով Համիտ գաւառին մէջ ձերբակալուած և մայրաքաղաքս բերուած էր։ Արդ՝ Թուրքի կ'իմանայ թէ այն պատուանշաններ և դրամական նուէրներ որք իբրև վարձատրութիւն շնորհուած էին նոյն գաւառի կառավարչին, ոստիկանաց և այլ պաշտօնէից, ետ պիտի առնուին յօրինակ այլոց որպէս զի յետ այսորիկ այդ կարգի անուշադրութիւնք չգործուին և թէ Համիտ գաւառի կառավարիչն ևս պաշտօնանկ լինելով նորա պիտի յաջորդէ Մանասդըրի կեդրոնական նախորդ կառավարիչ Ահմէտ Ֆէրիտ փաշա։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

[illegible] Սէրվէթ անուն կիսամսեայ թուրքերէն թերթ մը հրատարակուիլ սկսած է։ Այս թերթ, որոյ առաջին թիւն ստացանք, պիտի պարունակէ երկրագործական, անասնապահական և այլ այս կարգի նիւթերու վրայ խօսող յօդուածներ։ Արտօնատէրն է Մ. Ալի էֆէնտի։ Այս թերթին աշխատակցելու հրաւիրուած են բոլոր երկրագործական քննիչք և անասնաբոյժք։

Այս աւուր Թղթատարով Փարիզ պիտի ղրկուի այն պաշտօնագիրն որով Բ. Դուռն իւր վերջնական որոշումը կը հաղորդէ առ Պ. տը Հիրշ։

—Դատական Նախարարութեան պատժական գործոց տնօրէն Ճէլալ պէյ երէկ Տըրնովա ուղեւորեցաւ ուր, ինչպէս յայտնի է, պիտի քննէ տեղւոյն դատական գործոց վիճակը։

—Մայրաքաղաքիս Գարատաղի գործակատարին կողմէ կարգեալ երկու պաշտօնէից ընկերակցութեամբ երէկ Գարատաղ ղրկուեցան տասն-ութ Գարատաղցիներ որք Պուրկազի դէպքին առթիւ ձերբակալուելով մայրաքաղաքս բերուած էին։

—Այսօրերս արքունի Նաւարանին մէջ Նոր մարտանաւ մը շինութեան պիտի ձեռնարկուի։

—[illegible] անուն մարտանաւին Նորոգութիւնն և սպառազինութիւնն աւարտած լինելով ի մօտոյ ճամբայ պիտի ելնէ այն դէպ ի Պարսից ծոցն ուր պիտի միանայ անդ գտնուող օսմանեան Նաւատորմին։

—Դարդանէլէն կը գրեն առ [illegible] թէ անգլ. շոգենաւ մը, որուն համար ծանուցուած էր թէ վառօդ կը պարունակէ ուրիշ երկիր մը փոխադրելու համար, հարկադրուեր է յիշեալ Նեղուցի բերանն երկու օսմ. սպաներ առնուլ որք Սև ծովու բերանը միայն դուրս պիտի ելնէն շոգենաւէն։

—Տիկին տը Հիրշ Պառոնուհին մայրաքաղաքէս մեկնելէն առաջ 100 օսմ. ոսկի Նուիրած է յոյն տիկնանց Բարեգործական ընկերութեան։

—Վերջին յունուար ամսոյն մէջ Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան հասոյթք փոքր Նուազում մը ցոյց կուտան բաղդատմամբ 1887 տարւոյ միեւնոյն ամսոյ հասոյթից։

—Ամերիկեան ընդհ. հիւպատոս Պ. Լինչ Բրինկլ մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ արձակուրդով Ամերիկա երթալու համար. ի բացակայութեան Նորա, հիւպատոսարանի գործերը պիտի վարէ դեր-հիւպատոս Տր. Օգամադիտէս։

—Քաղաքապետութիւնն հրամայած է թաղապետական բոլոր շրջանակաց որպէս զի յատուկ պաշտօնեաներ ղրկելով ամեն թաղերու և փողոցներու մէջ գտնուած խարխուլ պատերն ու այլ շէնքերը քննեն և առաջքն առնուն սպառնացող վտանգաց։

—Այս աւուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ ոստիկանական օրագիրն հետեւեալ ցաւալի դէպքը կը պատմէ որ տեղի ունեցած է ի Ֆէրի գիւղ, ոստիկանութեան պահականոցին կից տան մը մէջ։

Այդ տան մէջ բնակող Մէհմէտ անուն կառապանի մը կինը տղաբերքէ ազատած լինելով [illegible] չափ կիններ իրենց տղաքներով եկած էին կնոջ որպիսութիւնն հարցնելու. սակայն սենեկի տախտակամածը չկրնալով տանիլ այդքան բազմութիւն, կը փլի։ Տասնչափ կանայք ծանրապէս և քսան եւ ինն կանայք ու տղայք թեթեւապէս կը վիրաւորուին։ Վիրաւորեալ կանանց մէջ յղիներ եւս կը գտնուին եղեր։ Ոստիկանութիւնն անմիջապէս բժիշկներ և դայեակներ կը ղրկէ հարկ եղած դարմանը տալու համար։

—Անգլիական Լէյլ[illegible] շոգենաւը, Նաւապետ Պալլ, որ Օտեսայէն կուգար՝ ցորեն բեռցած՝ Լիվըրփուլ ուղեւորելու համար, երեքշաբթի օրը Դարդանէլի մօտ խրեր է։ Նաւաձիգ շոգենաւեր և ցռկանաւեր ղրկուած են Լէյլ[illegible] բեռը թեթեւցնելու համար։ Այդ շոգենաւուն կ. Պոլսոյ գործակատարն է Պ. Էտուար Լաֆօնթէն։

—Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան պաշտօնատարներէն Խալիլ պէյ, որ երկաթուղեաց կայս. կոմիսէրի պաշտօնով Այտըն ղրկուած էր, մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

—Մանասդըրի պաշտօնական թերթը կը ծանուցանէ ձերբակալումն երկու աւազակաց, մին՝ Ահմէտ անուն, Կէօրիւճէ գաւառակի Ջավուշլու գիւղէն և միւսը Մէլիք, որդի Ապտիլի, Սդարօվաի Բիբաճ գիւղէն։ Ուրիշ երեք աւազակներ ալ, Հասան, Ալի և Հարիս ինքնաբերաբար անձնատուր եղեր են։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ վերջին չորս ամսոց մէջ, ողջ կամ մեռած վիճակի մէջ ձերբակալեալ աւազակաց թիւը կը հասնի հարիւրի։

—Նախորդ թուով մը ծանուցինք Սիմոն անուն վաճառականի մը՝ Սամսոնէն կ. Պոլիս եկած ժամանակ խաբէութեան մը զոհ երթալը։ Գործոյն պարագաները բաւական հետաքրքրաշարժ լինելով կ'արժէ պատմել, մանաւանդ ի զգուշութիւն ուրիշ միամիտ ուղեւորաց։

Պ. Սիմոն, ռուսահպատակ վաճառական մ'էր, որ կ. Պոլիս կուգար՝ աստի Մարսիլիա ուղեւորելու համար, ուր առեւտրական տուն մ'ունի և ընկերներ։ Շոգենաւն երկու օրի չափ Պոլսոյ Նաւահանգիստն սպասելու պարտաւորեալ լինելով, երկու յոյներ՝ որք նոյնպէս Սամսոնէն շոգենաւ նստած էին եւ ինքզինքնին վաճառական ձեւացնելով բարեկամութիւն հաստատած էին Պ. Սիմոնի հետ, կը համոզեն զնա որ ցամաք ելնեն և Թուրքիոյ մայրաքաղաքը շրջին։ Ուստի երեքը մէկանց Եւրոպէք Գալըթըմ, Եաղըր Պանղալը կ'երթան և անդ, երկու կեղծ վաճառականք թմբրեցուցիչ դեղ մը կաթեցնելով իրենց բարեկամին գաւաթին մէջ, օգուտ կը քաղեն Նորա Նուաղումէն և գըրպանը գտնուած 3000 րուպլիի չափ դրամը, ոսկի ժամացոյցն ու շղթան եւ քանի մը թանկագին հին դրամները կողոպտելով կը փախչին։ Առաւօտուն մեծ կ'ըլլայ պանդոկատիրոջ զարմանքը տեսնելով որ կէս օր կ'ըլլայ և Պ. Սիմոնի Ննջած սենեկին դուռը չի բացուիր. վերջապէս կը խորտակեն զայն և դեղերու միջոցաւ կ'սթափեցնեն զՍիմոն, որ գրպանները պարպուած գըտնելով կը հասկնայ եղած խաբէութիւնը։

Իրողութիւնն իմաց կը տրուի ոստիկանութեան և Պ. Սիմոն յետաձգելով իւր մեկնումը, շաբաթի մը չափ կ'սպասէ գողերուն ձերբակալման, սակայն անոնց հետքը չգտնուելով, ճարահատեալ կ'որոշէ մեկնիլ մայրաքաղաքէս։ Ուստի ամեն պատրաստութիւն տեսած՝ Ղալաթիա, [illegible] ճաշարանին քով գտնուած [illegible] գնացած էր իւր հրաժեշտը տալու քանի մը բարեկամաց, երբ յանկարծ մօրուք հագուած և բարձր գլխարկներ դրած երկու յոյներ Ներս կը մտնեն ճաշարանէն և զինքը Նշմարելով՝ թէպէտ կը գունատին և վարանոտ շարժում մը կ'ունենան, սակայն ետ դառնալն անհնար լինելով, ուղղակի սրճարանին վերի յարկը կ'ելնեն։

Ռուսահպատ վաճառականը՝ դողահար և այլած՝ կը յայտնէ իւր քով գտնուողներուն թէ այդ երկու բարեձեւ պարոններն էին զինքը կողոպտողները և վեր ելնելով, կը մօտենայ անոնց և նախ մեղմութեամբ կը գանգատի անոնց թէ ինչո՞ւ այս վիճակին մատնած էին իրենց ճանապարհի ընկերը։ Պարոնայք գողերը կը յայտարարեն թէ չեն ճանչնար զինքը, սակայն Պ. Սիմոն ձայնը բարձրացնելով, իրողութիւնը կը պարզէ Ներկայից և կը խնդրէ սրճարանապետէն որ այդ մարդիկը դուրս չի հանէ մինչեւ իւր վերադարձը։ Եւ նոյն ժամայն Վօյվօտայի պահականոցն երթալով, ոստիկան մը բերել կուտայ որ առանց դժուարութեան կը ձերբակալէ երկու խաբեբայները և պահականոց կը տանի։ Անդ անմիջական խուզարկութիւններ կ'ըլլան ուստից կը հասկցուի թէ գողօններու մէկ մասն իրենց տարփածուաց յանձնած էին։

Ոստիկանք այս վերջնոց տունը խուզարկելով կը գտնեն ժամացոյցն ու շղթան զորս խաբեբայից մին գիրգոմանելի առատաձեռնութեամբ մը իւր սիրուհւոյն նուիրած էր։ Նմանապէս կը գտնուին հին դրամներն, իսկ րուպլիներուն երեւան ելնելն իմացուած չէ դեռ։ Ռուսահպ. վաճառականը մեծապէս գոհ լինելով, ո՛չ այնքան իւր կորուստեան մէկ մասը գտնելուն, որքան խաբեբայներն արդարութեան ձեռքն յանձնելուն համար, քանի մ'օր առաջ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս ի Մարսիլիա։

Կը կարծուի թէ ձերբակալեալ խաբեբայներն իրենց բուն գործ ըրած էին ծովային ճամբորդութիւններ կատարելով, այս նորահնար շահատակութիւնն ի գործ դնել այլ և այլ քաղաքաց մէջ։

—Բերայի թերթ մը իրաւամբ դիտել կուտայ թէ հեռագրական և թղթատարական վարչութիւնը փոխանակ պարբերաբար սա հեռագիրն հաղորդելու տեղական լրագրաց, «Մարսիլիոյ թղթաբեր շոգենաւը երէկ իրիկուն կամ այս առաւօտ անցաւ Դարդանէլէն», լաւագոյն ծառայութիւն մը մատուցած պիտի լինի լրագրութեան և վաճառականաց եթէ Եւրոպական սուրհանդակը բերող Վառնայի շոգենաւուն այդ Նաւահանգիստէն մեկնման ժամն իմացնել։

—Մարսիլիաբնակ մեծահարուստ յոյն վաճառական Զաֆիրօբուլօ 150 օսմ. ոսկի ղրկած է առ Տիմիդրաքի էֆէնտի Եէնիտիւնեա՝ կ. Պոլսոյ Յունաց ազգային հաստատութեանց բաշխուելու համար։

—Ֆրանսական դեսպանուհի Տիկին Մօնդէպէլլօ ադամանդազարդ գնդասեղ մը նուիրած է առ Պ. Բօրէլլօ, պարի ծանօթ դասատուն, որ ֆրանսական դեսպանատան մէջ անցեալ շաբթու տուած պարահանդէսի միջոցին պարերը վարած էր։

—Սոֆիայէն կը գրեն թէ վերջին օրերս Սամոնիկէի շէնքին մօտերն աշխատող գործաւորք գետինը փորելու ժամանակ կամարաձեւ հին դամբարան մը գտեր են որ բացուեր է ի Ներկայութեան պուլկարական թանգարանի տնօրէնին ինչպէս նաև բազմաթիւ օտարականաց և իտալական ու հելլենական հիւպատոսաց։ Նմանապէս գըտնուեր են քանի մը ապակեղէններ և երկու հին շիշեր որք թանգարանը դրուեր են։ Հնագէտք այն կարծիքին են թէ այդ դամբարանը Քրիստոսէ յետոյ Բ. դարէն մնացած լինելու է։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր La Petite Mariée ի Նպաստ Պ. Սալլաի։ Վաղը ցերեկ La fille de Madame Angot։ Վաղը գիշեր L'africaine։

ԱԶԴ

Ուսումնական Խորհրդէն վկայեալ երիտասարդ մը հմուտ Անգլիերէն, Գաղղիերէն, Հայերէն, Տաճկերէն լեզուաց և Գիտութեանց, պատրաստ է դասախօսել թէ՛ տանց և թէ՛ այլ և այլ դպրոցաց մէջ։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։

1524 1—4

ԱԶԴ

Լ'ԱՎԸՆԻՐ ՏԸ ՖԱՄԻՅԼ ի եռամսեայ 28րդ վիճակահանութեան մէջ որ անցեալ յունուար 21ին տեղի ունեցաւ ի կեդրոնատեղին ընկերութեան ի Լիոն, 465 թիւեր ելեր են կանխաւ 100 տական ֆրանք ստացող։ Այս թիւերուն 28 Թուրքիոյ մէջ կը գըտնուին, որոց ինը ի կ. Պոլիս են, 235077, 248475, 286233, 479895, 482531, 507909, 521307, 523743, 526179։

Այս թիւերուն տերք կը հրաւիրուին իրենց բաժնեթուղթերը Ներկայել ընկերութեան գործակալութեան, 40, Թաշ խան, Պահչէ-Գաբու, Պոլիս։

1081 Գործակալ ընկերութեան
ՊԵՏՐՈՍ ՍԱՄՊԱՐՃԵԱՆ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ
ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտոն, 16 փետրուար

Երեսփոխանաց ժողով. — Պ. Լապուշէր կը հարցնէ թէ Անգլիա մտա՞ծ է իտալիա-գերման դաշնակցութեան մէջ մտնելու։

Արտաքին գործոց խորհրդական Սըր Ճ. Ֆերկիւսըն կը շարունակէ խուսափողական պատասխաններ տալ։

Պ. Լապուշէր, դժգոհ Սըր Ճ. Ֆէրկիւսընի պատասխանէն, կը յայտարարէ թէ գահաճառին ի պատասխանի տրուելիք ուղերձին մէջ բարեփոխում մը պիտի առաջարկէ, հաստատել թէ Երեսփոխանաց ժողովը պարտի գիտնալ թէ ինչ յանձնառութիւնք եղած են՝ եթէ դժբաղդաբար կռիւ մը ծագի Ֆրանսայի և Իտալիոյ միջեւ։

Անգլիոյ Պանքան 2 1/2 % որոշեց իւր տոկոսի սակագինը։

Գաղղիոյ Պանքան 2 1/2 % որոշեց իւր տոկոսի սակագինը։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 6 փետրուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	111 5/8
3 » » » (վճռւկին)	111 1/4
Բարիզի » (պանքայի)	22 65
» » » (վճռւկին)	22 72 1/2

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

			Դրահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Բ.	Սէրի Գ.	կ.	15 18
Պօրսայէն գոցուելէն վերջը	»	»	15 17
Բերայի մէջ	»	»	— —
Առաւօտուն բացուելուն	»	»	15 17
Բարձրագոյն գին	»	»	15 17
Նուազագոյն »	»	»	15 17
Կէս օրին	»	»	15 17

ԽՍԹԻԳՐԱՃԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	36 32
Այս առաւօտ	36 34
Կէս օր	35 34

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) 1862)	Ա	Սէրի	23
» 1860) 1863) 1872)	Բ.	»	14 15
» 1865) 1869) 1873)	Գ.	»	15 17

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4 8
Քրէտի Ժէնէրալ	Գ. կ. Օսմ. »	6 25
Պանք տը Գօնս	»	6 27
Սօս. Շանժ է վալէօր	»	4 05
Թրամուէյ	»	372 1/2
Բումէլի երկաթուղի	Ֆր.	36 50
Ունիֆիքասիոն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի	»	128

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
0 ֆրանքնոց	»	88 12
Անգլիական ոսկի	»	111 10
Բօլ իմփէրիալ	»	91 02
Քրիմից	»	51
Րուպլի թղթադրամ	»	10 47
» արծաթ	»	76 30
Ֆիօրին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 39
Վեցնոց	»	103 35
Հինգնոց	»	103 35
Մէթալիք	»	102
Թասֆիէ	»	16 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 17 փետրվար ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	102 7/16
Օսմ. » Սէրի Գ. բացուեցաւ	13 7/8
» » » գոցուեցաւ	13 7/8
» » » Ա.	23 1/2
» » » Բ.	14 1/8
» » » Գ.	13 3/4
Օթօման 1871	74 1/2
փոխառութիւն 1877	88 3/8
Պանք Օթօման	10
Ռուսական փոխառ. 1873	91 1/2
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	75
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	101 1/8
Տայրա Սանիէ	71 7/8
Ռօմանիոյ (փոխառ. Րօչիլտ)	97 1/2
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 45

Վիեննա, 17 փետրվար ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 80
Օսմանեան երկաթուղի	17 70

Բարիզ, 17 փետրվար ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	106 75
» » 3 %	81 87 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Գ. բացուեցաւ	14 10
» » » գոցուեցաւ	14 7 1/2
» » » Բ.	14 50
» » » Գ.	14 2 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	35 50
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	501 25
Գրէտի Լիոնէ	578 75
» Ֆօնսիէ	1371 25
Բաժնետոմս Լիոնի	1257 50
Սուէզի ջրանցք	2117 50
Ռուսական 5 % 1877 ի	97 1/4
Իտալական Ռանթ	93 65
Սպանիական (արտաքին)	67 1/4
Եգիպտական միացեալ	379 37 1/2
Բրիօրիթէ թիւրք	360
5 % Հելլենական	— —
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 27

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 17 փետրվար ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քօնսօլիտէ	Գործ չկայ
Եգիպտական	379 37 1/2

Պ. ԲԱԳՐԱՏՁԷՆ ՀԱՅՈՑ ՄԱՍԻՆ

Վրաց մեծանուն գիտնական Պ. Դմիտրի Բագրատձէ իւր գրադարանին մէջ կ'ընդունի միշտ հայ բանասիրաց այցելութիւններն, որոց հետ կը խօսակցի այլեւայլ պատմական նիւթոց վրայ։ Այս շահեկան տեսակցութեանց մասին կրցածնուս չափ հետզհետէ տեղեկութիւն կուտանք Արեւելքի ընթերցողաց։ Այսօր կը ներկայացնենք սա Պ. Բագրատձէի իմաստասիրական խորին տեսութիւններն Հայոց մասին զորս յայտնած է այցելուի մը։

Այցելու. Թոյլ տուէք, Վսեմափայլ տէր, խորին երախտագիտութիւնս յայտնելու Ձեզ այն համակրութեան համար, զոր կը տածէ դէպի մեր ազգն Ձեզ պէս ականաւոր ու բազմահմուտ անձ մը։

Պ. Բագրատձէ. Քաւ լիցի «բազմահմուտ» ըլլալս, բայց որչափ ծանօթ եմ հայ ազգի անցելոյն ու կը տեսնեմ Նորա [illegible], չեմ կարող ծածկել Հայերու վրայ ունեցած մեծ համարումս։

Ասլիբեան. Այո՛, եթէ ունինք պարծենալու բան մը, լիովին մեր հնութիւնն է այդ.

Գ. Բագրատէ. Այն հնութիւնն որ թողած է գիտնական աշխարհին անպիսի հիանալի մատենագրութիւն մը և այնչափ մշակուած լեզու մը. Բաց ի այդ, ես, իբրեւ վրացի, մասնաւոր պատճառներ ունիմ իմ կողմէ աւելի քան եւրոպական գիտնականներն յարգելու հայ ազգն, ըստ որում Հայաստանէն է մտած Վրաստան նորա քրիստոնէութիւնը, նորա ունեցած հին գրականութիւնը, նորա ճարտարապետութիւնն ու նորա ունեցած քաղաքակրթութեան բոլոր տարրերը. Միանգամայն եթէ մեք Վրացիքս նոյնպէս կը պարծենանք փոքրիշատէ մեր ազգային յարատեւութեամբ, մեծապէս պարտական ենք առ այդ Հայերուն, ըստ որում Արշակունեաց և Բագրատունեաց հարստութիւններն երբեմն առ երբեմն կռուելով զօրաւոր ազգաց ճնշման դէմ, տեսակ մը պատուար եղած են միշտ Վրաստանի համար և զօրավիգ հանդիսացած նորա գոյութեան.

Ասլիբեան. Այդ ամենը, Վսեմ. Տէր, միայն անցելոյն նկատմամբ. իսկ ի՞նչ կարծիք ունիք մեր ապագայ զարգացման մասին, որ բնական է աւելի հետաքրքրէ հայ երիտասարդութիւնը.

Գ. Բագրատէ. Ձեր ապագայ զարգացման մասին խօսելով կը յուսամ որ ինձմէ չէք սպասեր ո՛ և է քաղաքական տեսակէտ, ըստ որում քաղաքականութիւնն երբեք չէ մտած իմ զբաղմանց և հետաքրքրութեան մէջ. Ուստի ինչ որ կը մտածեմ հայ ազգի ապագայի վրայ, կը մտածեմ սոսկ նորա պատմական անցեալը քննելով, ինչպէս որ դեռատի մանկան մը ձիրքերն ու ապագան որոշելու համար, ուշադրութեան կ՚առնուն այն գերդաստանի ու սերնդեան յատկանիշերն, որոցմէ նա սերեալ է. Այս տեսակէտով է, որ լաւատես կարծիք ունեցած եմ միշտ ձեր ազգի ապագայի մասին և ահա՛ թէ ինչպէս. Ձեմ յիշեր ուրիշ ազգ մը որ այնչափ դաժան փորձութիւններ ունեցած ըլլայ գոյութեան կռուի մէջ, որչափ ձերինը. բայց անցելոյն մէջ բարբարոս ազգերու ձեռքին թողած աւերի զօհերն այնչափ վտանգաւոր չէին կարող ըլլալ ձեր գոյութիւնը խախտելու համար, որչափ քաղաքակրթութեամբ ձեզմէ աւելի գերազանց ազգերու հետ ունեցած առնչութիւններն. Ասորիք, Բաբելացիք, Փիւնիկեցիք, Եգիպտացիք, Յոյները, Հռոմայեցիք, Պարսիկներն, Արաբներն և Բիւզանդացիք գաբեր-չարունակ ուղղակի թէ անուղղակի խնամական ազդեցութիւն ունենալով Հայոց վրայ, բնաւ չեն կրցած սակայն ձուլել հայերն իրենց մտաւորական զարգացման մէջ և այդու ոչնչացնել նոցա ազգայնութիւնն. Ընդհակառակն ասոնցմէ իւրաքանչիւրէն քաղաքակրթական շատ տարրեր ընդունելով, Հայերը կրցած են իրենց ազգային յատկանիշերը զարգացնել, պահելով իրենց ուրոյնութիւնն. Այսու կարելի է բացատրել այսօր այն երեւոյթն թէ ռամիկ հայ կամ հայուհի մը իրենց բնական խելքով և ընդունակութեամբ կարող են միշտ համարձակութեամբ մրցիլ ո՛ր եւ է եւրոպացի ռամկի կամ ռամկուհւոյ հետ. այլ մինչեւ անգամ կը կարծեմ որ եթէ այդ երկուքը միեւնոյն բարեյաջող պայմանաց մէջ սկսին զարգանալ, հայր կամ հայուհին եւրոպացիէն փոքր ինչ աւելի վեր բարձրանալու կարողութիւն ցոյց տան.

Ահա՛ այս տեսակէտով է իմ վստահութիւնս ձեր ապագայի մասին, ըստ որում հաւատ ունիմ թէ հայ ազգը զարգացման նպաստաւոր պարագաներու մէջ գտնուելով, պիտի կարողանայ յաջողութեամբ մաքառիլ արդի քաղաքակրթութեան ձուլիչ ազդեցութեան դէմ, և սեփականելով միշտ նորա շինիչ տարրերը, պիտի կարողանայ առաջուան պէս զարգացնել միայն իւր առանձնայատկութիւններն եւ ոյժ տալ ուրոյնութեան պահպանման. Այսու հանդերձ Հայեր և Վրացիք պէտք է միշտ զգուշանան եւրոպական լուսաւորութեան արտաքին այն կործանիչ կողմերէն, որոնցմէ երկիւղ կը կրէր անգամ ռուս մեծանուն հրապարակագիր Գ. Միքայէլ Կադկով.

Ասլիբեան. Ձեր տեսութեանց դէմ ո և է առարկութիւն չեմ համարձակիր ընել, Վսեմ. Տէր, բայց մատնանիշ կ՚ընեմ միայն Լեհաստանի հայերն՝ որոնք ձուլուելով զօրաւոր տարրոց մէջ, բնաջինջ եղան.

Գ. Բագրատէ. Հայրենիքէն դուրս այդպէս եղած է միշտ. հայրենիքէն գաղթելով, զօրաւորներն անգամ ձուլուած են տկարներու հետ, ինչպէս որ Վոլկայի ափերէն եկած Վոլգար կամ Բուլղար Թաթարները նուաճելով այժմեան Պուլկարիայի մէջ ապրող Սլաւոններն՝ հալեցան նոցա մէջ, իրենց անուններն եսթ թողլով յիշատակ. Այդպէս և շատեր.

Այս տեղ կ՚ընդհատի խօսակցութիւնն հիւրի մը ներս մտնելով, ուստի կը դառնայ այցելուն Գ. Բագրատէի պաշտօնական թարգման Վասիլ պէյի. Այս համակրելի երիտասարդը լինելով միսիւլման-վրացի, շատ լաւ կը խօսի հայերէն, ամչնալու տեղի թողլով այն բազմաթիւ վերջնոց՝ որոնք չեն գիտեր իրենց լեզուն. Վասիլ պէյէ հետեւեալ տեղեկութիւնները կ՚առնու այցելուն Գ. Բագրատէի վրայօք. Նա նախագահ է կովկասեան հողային սեփականութիւնները տնօրինող յանձնաժողովոյ, անդամ-թղթակից է Ռուսաց գիտութեանց կաճառի, անդամ է ռուսական հնագիտական ընկերութեան ընդ նախագահութեամբ կոմսուհի Ուվարովի. Ի վարձատրութիւն Գ. Բագրատէի գիտական աշխատութեանց, սոյն ընկերութիւնն յատուկ ոսկեայ շքադրամ կոխել տուած է Գ. Բագրատէի անուան. Նոյնպէս անդամ է նա կովկասեան ռուսական գրագիտական ընկերութեան. Իսկ գալով նորա հեղինակած աշխատութեանց, այդ մասին ուրիշ առթիւ.

ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Թղթակցութիւն «ԹԱՆ» լրագրոյ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 23 յունվ. 1888

Ցաճախ առիթ ունեցած եմ ձեզ նշանակելու այն արժանաւոր յառաջդիմութիւնն զոր ցոյց կուտայ հայ ազգն կրթութեան ծաւալման մէջ և այն փոփոխութիւններն զորս յանձն կ՚առնու այս նպատակաւ. Իւր վարժարանք բազմաթիւ են և բարեկարգ, արժանի յատուկ և մանրամասն ուսումնասիրութեան մը. Հիմա՛ռհիմայ, այդ հաստատութիւններէն միոյն միայն պիտի զբաղիմ, որ կոչուած ունի ամենամեծ ծառայութիւններ մատուցանելու և որ է Ազգային Կեդրոնական Վարժարանը, հիմնուած և բացուած տարիէ մ՚իվեր. Շէնքն որոյ մէջ հաստատուած է, կար տասն տարիէ ի վեր. կառուցուած էր նա ընդ Պատրիարքութեամբ Տ. Ներսէս սրբազանի, որ անուանը կը պատշաճի մարդ՝ ազգին օգտակար ամեն ձեռնարկի մէջ. Հազար հինգ հարիւր օսմանեան լիրայի պարտք մը կը ծանրանար այդ շէնքին վրայ. Իւր մահուանէն դոյզն ինչ յառաջ, Տ. Ներսէս ազգու կոչում մ՚ըրաւ հասարակութեան մեծամեծներուն. Հանգանակութիւն մը բացուեցաւ և պարտքը գոցուեցաւ. այնպէս որ պատկառելի Պատրիարքին յիշատակն կենդանի է այդ վարժարանին մէջ, որու թողած է նաեւ իւր խիստ գեղեցիկ մատենադարանն.

Ազգային կեդրոնական վարժարանին շէնքը մասն է քարաշէն գեղեցիկ շինուածոց պատկառելի ամբողջութեան մը զորս խմբած են Հայք ընդարձակ շրջապատի մը մէջ, ի Կալաթիա, իրենց ամենէն աւելի հին, ամենէն աւելի յաճախեալ և ամենէն աւելի հարուստ եկեղեցւոյն շուրջն, որ նուիրեալ է Ս. Գրիգոր Լուսաւորչին, հայկական եկեղեցւոյ հիմնադրին.

1437ին, Կ. Պոլսոյ առումէն տասնեւվեց տարի յառաջ է որ հարուստ հայ վաճառական մը, Խրիմի Քէֆէ քաղաքէն, գնեց Ճենովացիներէն այդ շէնքն, զոր եկեղեցւոյ փոխեց. 150 տարի յառաջ այրելով, վերաշինեցաւ իւր այժմու ձեւով Յովհաննէս Կոլոտ Պատրիարքէն, որոյ գերեզմանը կը տեսնուի տակաւին. Դիտողութեան արժանի են այդ եկեղեցւոյն մէջ, որ ներքնապէս ամենաճարտարագատ բիւզանդեան ոճով շինուած է, խիստ հին և խիստ գեղեցիկ յախճապակիներ և երկու պատկերներ որք, չոտ տարածուած կարծիքի մը համեմատ, քրիստոնէական ժամանակէն հնագոյն են եղեր. Այս սրահուն կը նոյգեւն շէնքին արտաքին կողմն և, երբ աւարտի այս նորոգութիւնն, որ մեծ ճարտարութեամբ յառաջ կը տարուի բիւզանդեան ճաշակով, Կ. Պոլսոյ «Ուղեցոյց գրքեր», յորս Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի եկեղեցին չէ նշանակուած, պիտի պարտաւորուին յանձնարարել զայն ուղեւորաց ուշադրութեանն.

Ազգային Կեդրոնական Վարժարանը կը կառավարուի ընդ բարձր տնօրինութեամբ խնամակալութեան մը որ կազմուած է հինգ տարուան համար Պատրիարքարանի կողմէ ընտրեալ տասն աշխարհական անձերէ. Տնօրէնն է Գ. Մինաս Չերազ, որ 20 տարիէ ի վեր դաստիարակութեամբ կը զբաղի, բարձր իմացականութեան և մեծ սրտի տէր մարդ մը որ կատարելապէս յարմար է իրեն յանձնուած այդ փափուկ պաշտօնին.

Այս վարժարանն սահմանեալ է արտադրել դասատուներ, կրօնաւորներ, պատրաստել երիտասարդներ որոցմէ ոմանք մեծ վաճառականութեան մէջ պիտի մտնեն և այլք պիտի հետեւին Եւրոպայի համալսարաններու ընթացից, այն ազատական ասպարէզներուն համար որոց կը յատկացուին. Ասոր կը հետեւի թէ այդ վարժարանին ուսումնական կազմութիւնը պարտի համապատասխանել այս զանազան մասնագիտութեանց, որով կարելի չէ բաղդատել զայն Եւրոպայի ոեւէ վարժոցին հետ. Իւր ծրագիր բնականաբար աւելի ընդարձակ է քան մեր Ֆրանսական լիկէոններունը.

Աշակերտները կը բաղկանան նախակրթարաններու և բարձրագոյն նախակրթարաններու մէջ ուսումնաւարտ եղած հայ պատանիներէ. Սոքա կ՚ընդունուին խնամով պատրաստուած ծրագրի մը համեմատ մրցման ենթարկուելով. Քննութիւնք տեղի կ՚ունենան վարժարանին ուսուցչական մարմնոյն մէջ մասնախումբին առջեւ. Ընթացքն հինգ տարի կը տեւէ.

Հայերէն, Թրքերէն և Ֆրանսերէն, այս երեք լեզուաց ուսումն պարտաւորիչ է. Ֆրանսական դասն ստանձնած է մեր հայրենակիցներէն մին, Գ. Լագօմպէյ, երիտասարդ և ընտիր դասատու մը. Իրաւագիտութեան դասն կ՚աւանդէ երիտասարդ հայ փաստաբան մը, Գ. Շահնազար, որ իւր վկայագիրն ստացած է Բարիզի իրաւագիտական համալսարանէն, փայլուն քննութենէ մը վերջն. Ի բաց առեալ այն իրաւունքներն զորս ունին Հայք մեզ համակրելի լինելու համար, պարտինք չմոռնալ երբեք թէ այս մասին նոր իրաւունք մ՚ալ ստացած են իրենց հաստատամտութեամբ, զոր մեր աղէտք չկրցան խախտել և որով կը շարունակեն ղրկել իրենց երիտասարդները մեր իրաւագիտութեան և բժշկութեան համալսարաններուն մէջ.

Ծրագիրն, շատ ճոխ, առաւելականութիւն կուտայ ճշգրիտ գիտութեանց ուսուցմանն. Դիտողութեան արժանի կը համարիմ առողջաբանութեան դաս մը երրորդ տարւոյն մէջ, տնտեսագիտութեան, վարչական իրաւագիտութեան, տոմարակալութեան դասեր չորրորդ տարւոյն մէջ, և առաւել հինգերորդ տարւոյն ծրագրին. աստուածաբանութիւն, դասական հայերէն, պատմութիւն հայ և օտար գրականութեանց, մեքենագիտութիւն, գծագրական երկրաչափութիւն, փիլիսոփայութիւն և պատմութիւն փիլիսոփայութեան, մանկավարժութիւն տեսական և գործնական, Թրքերէն լեզու եւ գրականութիւն, Ֆրանսերէն լեզու և գրականութիւն, ելմտական գիտութիւն.

Դասախօսութիւնք յանձնուած են Կ. Պոլսոյ լաւագոյն դասատուներէն քանի չափ ուսուցիչներու. Վարժարանն, 1886 սեպտեմբեր 1ին բացուած լինելով, մէկ դասարան միայն ունէր. երկու կարգ ունի այժմ, ամավերջի քննութիւններէն ի վեր. Աշակերտք, ամէնքն ալ ցերեկայ, կուգան ամեն օր Կ. Պոլսոյ և Վոսփորի ամենէն հեռաւոր արուարձաններէն, ոմանք Պէօյիւքտէրէէն և Սան-Ստէֆանօյէն, այլք Իշխանաց կղզիներէն. Հանապազօրեայ երթեւեկութիւնը բազում ծախուց կը կարօտի և յոյժ փափաքելի է որ չգենուաց և երկաթուղեաց վարչութիւնք հաւանին զեղչ մ՚ընել տոմսակաց գնոյն վրայ. Աշակերտք, մեծաւ մասամբ, իրենց հետ կը բերեն իրենց ճաշն. Խնամակալութիւնն այժմ կը բանակցի պանդոկապետի մը հետ որ պիտի մատակարարէ այդ պատանեաց խիստ աժան գնով սննդարար կերակուրներ.

Պատրիարքարանը վարժարանին տրամադրութեան տակ կը դնէ, նորա ծախուց համար, Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի եկեղեցւոյն անշարժ կալուածոց եկամուտներն, որք 23000 ֆրի գումար մը կը կազմեն. Պէտք է ասոր վրայ յաւելուլ աշակերտաց թոշակներուն հասոյթն, որք չորս դասակարգութեան բաժնուած են, ըստ իրենց ընտանեաց հարստութեան վիճակին. Այս դասակարգութեանց մին կը պարունակէ այն ընտանեաց տղայքն որք ոչինչ կարող են վճարել և ձրիաբար կը կրթուին. Միւս դասակարգութեանց տղայքն կը վճարեն տարին երեք, վեց, տասն երկու օսմանեան ոսկի (օսմանեան ոսկին 23 ֆր. կ՚արժէ).

Վարժարանին շէնքն խիստ գեղեցիկ է և մեծ մաքրութիւն կը տիրէ հոն. Դպրոցական կահերն ընտիր տեսակէ են և լաւ կը պատշաճին իրենց նպատակին. Բնագիտութեան դահլիճն լաւ կազմակերպեալ է. Բնալուծութեան դասերուն համար մեծ ամփիթատրոն մ՚ կայ, որ կը հաղորդակցի բնալուծութեան գործանոցին հետ. Տղայք կ՚զբօսնուն խիստ գեղեցիկ դարատափի մը վրայ որ շէնքին վրայ հաստատուած է և ուր մաքուր օդ և Վոսփորի վրայ նայող չքնաղ տեսարան մը կը վայելէ մարդ. Դասարանաց օդաւէտութիւնն և լուսաւորութիւնը կատարեալ են. Տնօրէնն այս հաստատութեան մէջ հնարած է կրթական դրութիւն մը որ լաւագոյն արդիւնք յառաջ կը բերէ. Այդ պատանեաց հետ կը վարուի իբր չափահաս մարդոց հետ. Կառավարիչ չկայ. Կառավարչութիւնն յանձնուած է ամենէն հասակաւոր և ամենէն խելացի տղայոց. Դասերն ընդմիջուած են յաճախակի զբօսանքներով, և ասով աշակերտներն աւելի ջանադիր կ՚ըլլան սերտողութեան ժամերուն ատեն. Այն սէրն և յարգանքն զորս կը տածեն առ իւրեանց տնօրէնն և դասատուս, յայտնի կ՚երեւին. Ամեն անոնք որ պիտի այցելեն այդ վարժարանն պիտի կրեն այն պատուական տրպաւորութիւնն զոր ես զգացի ի տես այս մեծապէս օգտակար գործոյն, որոյ յղացումն և կազմակերպութիւնն անխտիր գովեստի արժանի են.

Թան 1 փետրուար 1888

ՈՐԴԵՍՊԱՆ ՀԱՅՐ ՄԸ

Նոյեմբեր 27ի կիրակի օրը, մարդ մը և հնգամեայ փոքր տղայ մը, հայրն և զաւակն, առաւօտեան ժամ տասնին միատեղ կը մեկնէին Մորգուրի գիւղէն, Բուաժիի (Փրանսա) շրջակայքը. Օրն ի բուն քալեցին, անցնելով Աշէաէ, Սէն-Ժէռմէնէ, Մարլիէ, Պուժիվալէ, և երեկոյին հասան ի Ռուէյլ.

Մարդը տխուր, լռիկ էր, և ոբովհետեւ պզտիկը կը պոռար թէ անօթի է, հայրը գինետուն մը մտաւ, ուր գաւաթ մը գինի և պաքսիմատ մը բերել տուաւ իւր զաւկին համար. Ինք չուզեց բան մ՚առնուլ, և երբ մութը տիրեց, երկուքն ալ վերստին ճամբայ ելան.

Ռուէյլի գերեզմանատան եւ տեղն հասած էին, ամայի ճամբու մը մէջ. անձրեւ կը տեղար, և տղան կը հարցնէր թէ ե՞րբ տուն պիտի դառնային.

Ցանկամ հայրն հրամայեց նմա նըստիլ, և ածելի մը բանալով, ի մի հարուած կտրեց խեղճ տղուն կոկորդը.

Տղան կը խորդար. հայրն երկրորդ հարուածով մը լմնցուց անոր գործն, յետոյ զէնքն իրեն դարձնելով, երեք ճեղք բացաւ կոկորդին վրայ. Բայց, կա՛մ ձեռքը դողդողելով, կա՛մ իրեն դէմ չգտնելով այն զօրութիւնը զոր ունեցած էր զոհելու համար անմեղ էակ մը, թշուառականը թեթեւ վէրքեր միայն բացած էր.

Ցանկամ գրպանէն հանեց աւրուած դաշոյն մը և երկու հարուած տուաւ կուրծքին, այլ առանց խորապէս ծակելու մարմինը.

Հայրն ապա պառկեցաւ իւր զաւկին անկենդան մարմնոյն քով և անդ քանի մը ժամ մնաց անշարժ, բնացածի պէս.

Վերջապէս, քանի մը ժամ յետոյ, սթափեցաւ իւր ընդարմացումէն, գրպանէն չուան մը հանեց և խեղդկապ մը ընելէ յետոյ, ջանաց անցունել զնա գերեզմանատան վանդակաղունէն, ինքզինքը կախելու համար. Այլ բաղութիւնն անգամ մ՚եւս պակսեցաւ իրեն, և վերստին ինկաւ գետնին վրայ, ուր յաջորդ առաւօտ, անցորդներ գտան մանուկը մեռած, և հայրն որ նուաղած կ՚երեւէր.

Մարդասպանն, արագօրէն բուժուելով իւր վէրքերէն, յունվար 31ին կը դատուէր Սէն-է-Ուազի եղեռնադատ ատենին առջեւ.

Շաբէլ անուն մարդ մ՚է սա, ձինավաճառ ի Մորգուր, իբր քիսուն տարեկան մարդ մը, լռիկ, մթամած, թախծալից, հազիւ միավանկերով պատասխանելով հարցաքննութեան, իբր թէ կարեւորութիւն չտար ինքզինքը պաշտպանելու.

Այդ մարդն ինչո՞ւ համար սպաննած է իւր զաւակը. Դատավարութիւնը թերեւս իմացնէ մեզ զայդ, ոբովհետեւ ամբաստանեալը մինչեւ վերջին յամառութեամբ ծածկեց իւր ահռելի ոճրին ճշմարիտ շարժառիթը.

Հ. Դուք քանի տարի նպարավաճառ եղած էիք ի Պուժիվալ. Ձեր վիճակը լաւ էր. Պարկեշտ մարդ մը և լաւ հայր մը կը համարուէիք. Չորս զաւակ ունէիք.

Այլ ձեր կինն սկսաւ զձեզ խաբել իւրմէ շատ փոքր սիրահարներու հետ, որոց կը յանձնէր տան բոլոր դրամն. Ցանկամ բոլորը լքել, սնանկացաք, և Պուժիվալէն մեկնելով, գնացիք հաստատուիլ ի Մորգուր, ուր շրջիկ ձինավաճառի խեղճ արհեստը ձեռք առիք.

Տակաւին հոն կը բնակէիք ոճրին նախորդ օրն, երբ ձեր հետ տարիք ձեր հէգ տղան, Հանրի, կրտսերագոյնը, զնա խողխողելու համար այս մահաշունչ ուղեւորութենէն յետոյ. Ի՞նչ շարժառիթ մղեց զձեզ այս սոսկալի ոճրին.

—Թշուառութիւնը.

—Սակայն ինչո՞ւ համար Հանրին ընտրեցիք.

—Ամենէն փոքրն էր. Չէի ուզեր որ իւր մօրը վրայ բեռ լինէր մահուանէս յետոյ.

—Ձեր վարմունքը չզարմացներ զիս. Միշտ ձեզի պահած էք ձեր առտնին դժբաղդութեանց գաղտնիքը. Այսօր ես կը ջանամ խաբել զձեզ ըսելով թէ յուսահատութեան մատնուած էիք ձեր պաշտպանութեան ձեռքէն, սակայն անոնցմէ ոչ ոք ձեր կռուէէն ինկած էր.

Այլուր պէտք է փնտռել ճշմարտութիւնը.

Այդ տղան, զոր միւսներէն աւելի սիրել կը կեղծէիք, ձեր կնոջ անկարգ կենաց կենդանի ապացոյցն էր, ակներեւ պատկերն իւր սիրահարաց միոյն, և ասոր համար էր որ որոշեցիք սպաննել զնա.

Գալով ձեր անձնասպանութեան փորձին, կեղծ կը թուի. Այդ խեղճ փոքրիկ տղուն կոկորդը կտրելէ յետոյ, ձեր մարմնոյն վրայ թեթեւ ճեղքեր միայն բացած էք. Բժիշկները գնդասեղի հանկրդուքներու նմանցուցած են դանակի հարուածները զորս տուած էք ձեր կուրծքին. Երկու աւուր հանգիստէ յետոյ, կրցած էք ելնել հիւանդանոցէն. Կախելու համար ձեր հետ առած չուանը բարակ բան մ՚էր.

Նախագահն երդուեալոց կը ներկայացնէ չուանը, դանակն և ածելին.

Վկաները կը լսուին. Ռուէյլի ոստիկանապետը կը յայտնէ թէ հողը կոխոտուած էր այն տեղն ուր փռուած էր փոքրիկ Հանրին, իբր թէ գերագոյն կռիւ մը տեղի ունեցած լինէր այդ դժբաղդ տղուն և հօրը միջեւ.

Շաբէլի կինը կը ներկայանայ ապա իւր անդրանիկ աղջկան հետ. Քառսուն-հինգ տարեկան կին մ՚է, զազրելի, աղիւսի գոյնով, դէմքը թանձր և բիրտ. Բնաւ չժխտեր թէ սիրահարներ ունեցած է և թէ ամուսինն ամիս մը վռնտած էր զինքը տունէն, ճիշդ պզտիկին ծննդեան ժամանակը.

Ընդհանուր դատախազը կը յայտնէ թէ այդ թշուառական կինն, ա՛լ չյուսալով իւր հրապոյրներով իրեն մօտ պահել իւր յետին սիրահարն, որում կը յանձնէր տան բոլոր ստակը, նորա թեւերուն մէջ նետած էր իւր անդրանիկ աղջիկը, տասնեւվեց տարեկան, նա որ ատեանին մէջ իրեն քով կեցած է.

Ամբաստանելոյն աղջիկը կը ջանայ չքմեղել իւր հայրը.

—Հայրս չէր ուզեր հետը տանիլ պզտիկ եղբայրս, կ՚ըսէ. Հանրին հագուեցուցած էինք եկեղեցի տանելու համար. Հանրին էր հօրը թեւէն բռնեց և աղաչեց որ հետն երթայ.

Ամբաստանելոյն փաստաբանը ճարտարապէս օգուտ քաղեց այս յայտարարութենէն, հաստատելու համար թէ Շաբէլ կուզէր միայնակ մեկնիլ և անձնասպան լինել իւր վիճակին անձկութեան պատճառաւ. Իւր պաշտպանեալ բերէ մին նախորդ օրն սպառնացեր էր նմա գրաւել այն փոքրիկ կառքն որով իւր ձուկերը կը վաճառէր գիւղերուն մէջ.

—Եթէ Շաբէլ որոշեց այդ մահաչուք ուղեւորութիւնն ընել մինչեւ Ռուէյլ, կը յարէ փաստաբանը, պատճառն այն է որ իւր ծերունի հայրը տակաւին կ՚ապրի այդ գիւղին մէջ, և պիտի ննջէ օր մը այն գերեզմանատունն ուր իւր դժբաղդ զաւակը կ՚երթար փնտռել յաւիտենական հանգիստ.

Սէն է-Ուազի երդուեալք յանցաւորութեան վճիռ տուին, որ չէր ընդունէր կանխամտածութիւն և ամբաստանելոյն կը շնորհէր մեղմացուցիչ պարագաներ.

Շաբէլ հինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուեցաւ.

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

ԱՓԻՈՆ ԾԽՈՂՆԵՐՆ Ի ԼՈՆՏՈՆ.

Անգլիական Աբչ-ֆոնէ լրագիրը «Չինական քաղաք մը ի Լոնտոն» վերնագրով հետաքրքրաշարժ յօդուած մը կը հրատարակէ Չինացւոց գաղթականութեան վրայ որ կը բնակի Տօքերուն մօտ. Կարծես թէ, կ՚ըսէ յօդուածագիրը, երկնային կայսրութեան մէկ զազրելի անկիւնն ես. Չինացւոց միայն կը հանդիպիս անդ, մեծ մասամբ նաւաստիք, որք կը յաճախեն չինական խաղատուները, խանութներն և այն տուներն ուր կրնան անձնատուր լինել իրենց հաճելի մոլութեան, այն է ափիոն ծխելու.

Խանութներէն կը մտուի այդ որջերուն մէջ, և միակ փողոցի մը մէջ, Աբչ-ֆոնէի խմբագիրը հաշուած է եօթն հատ քովէ քով. Այդ հաստատութեանց մին, որոց տնօրէնները սոսկալի սրիկայներ են, կը վարէ Անճէլինա անուն խառնուրդ մը, ինքն ալ անուղղայ ափիոնամոլ.

Այլ անգլուհիներ ևս կան որք ափիոնի մոլութիւն ունին. Աբչ-ֆոնէի խմբագիրը գտած է իւր հայրենակիցներէ մին, որ ափիոնամոլ Չինացւոյ մը հետ ամուսնացած լինելով, վերջ ի վերջոյ անձնատուր եղած է այդ սոսկալի մոլութեան, ուսկից չկրնար բուժիլ, հակառակ իւր ամեն ջանքերուն. Աւասիկ ինչպէս կը պատմէ իւր պատմութիւնը.

«Երբ հոս հասայ, ահռելի բան մ՚երեւցաւ ինձ այս և զարհուրեցայ. Ամուսինս, յետոյ ուրիշներն ըսին ինձ. «Փորձեցէք.» Վերջապէս ճաշակեցի, յետոյ քիչ մ՚ևս, յետոյ ա՛լ աւելի, որովհետեւ չէք գիտեր թէ ափիոնն ի՜նչքան լաւ բան է, եւ վերջ ի վերջոյ փափաքեցայ միշտ ծխել, ամեն ատեն. Երբ առանց անոր ըլլայի, սոսկալի ցաւեր կ՚զգայի. Եթէ ափիոն չծխէի, չէի կրնար ո՛չ ուտել, ո՛չ խմել, այլ գիտէի թէ ինքզինքս կը մեռցնէի, և գերագոյն որոշում մը տուի. Գիւղ գնացի, ուր մօրաքրոջս քով մնացի և ուր գիտէի թէ ափիոն չեմ կրնար գտնել. Այդ երեք շաբթուան մէջ կրած տանջանքներս ահռելի բան մ՚էին. Բնականաբար հարկ եղաւ որ աստ վերադառնամ. Երեւակայեցէք որ գլխումի եկած գինեմոլ մը կապելոյ մը ղրկէք. Փորձութիւնը շատ զօրաւոր էր. Ափիոնի ծուխերն յաղթեցին որոշմանս եւ վերսկսայ. Կը ջանամ, ո՛հ, բոլոր ուժովս կը ջանամ բժշկուիլ քիչ ծխելով. այլ կամքս կը թուլնայ. Կարելի եղածը պիտի ընեմ ափիոնէն ճողոպրելու համար, այլ անհնար է այս, ցորչափ աստ մնամ.»

ԱԿԱԴԵՄԱԿԱՆԻ ՄԸ ՄԱՀԸ.

Ժիւրիէն տը Լա կռավիէռ ծովակալին Ֆրանսական Ակադեմիոյ անդամ ընտրուիլը բաւական տարօրինակ կերպով տօնուեր է Աթէնքի մէջ. Հեռագրոց մէջ սխալ փոխանցում մը ըսել տուած էր Աժանս Հավասի թէ ծովակալը մեռաւ. Աղեքսանդրի և նորա յաջորդաց արշաւանաց պատմիչը շատ ծանօթ է ի Յունաստան, ուր Ելլադայի համար ծովակալին ունեցած սէրը քաղցրը տպաւորութիւն գործած է ամեն սրտերու մէջ. Երկու օր կենսագրութիւնք, ներբողք, պատմութիւնք անընդհատ հրատարակուեցան. Էֆիմէրիս Աթէնքի մեծ լրագիրներէն մին, մինչեւ իսկ յանձնարարեց արտաքին գործոց նախարարին որ ներկայացուցիչ մը ղրկէ յուղարկաւորութեան հանդիսին և դագաղին վրայ դափնեայ պսակ մը դնել տայ. Երեք օր յետոյ միայն իմացուեցաւ թէ այս ներբողք կանխահաս էին և թէ դամբանականի հարկ չկար.

ՎԱՅՐԻ ՄԱՐԴ ՄԸ.

Այս օրերս Պիրմըվիլի (Նիւ-Ճէրզի) անտառաց մէջ բռներ են վայրի մարդ մը. Որսորդներ տեսած էին զնա առաջին անգամ, «չորս թաթի վրայ», հողուն վրայ գտած խողխողուածները լափելով. Ի տես որսորդներուն, անհաւատալի արագութեամբ փախաւ, մերթ երկու ոտքերուն վրայ միայն վազելով, մերթ կապիկներուն պէս ընթանալով. Երբ այս դիպց մէջ գտնուէր, ահագին ոստումներ կ՚ընէր. Ցայնժամէ ուրիշ անձինք հանդիպած էին նմա. գաւառին կանայք չէին համարձակեր միայնակ դուրս ելնել, մինչեւ իսկ ցերեկ ատեն. Վերջապէս, Պիրմըվիլի ագարակապաններն և երիտասարդներն մեծ արշաւ մը կազմակերպեցին. Հրէշը պաշարուեցաւ թաւուտի մը մէջ և բռնուեցաւ կատաղի կռուէ մը յետոյ, որոյ միջոցին խածաւ և ճանկրթեց զինքը բռնողներն. Վայրի մարդն երկար մազեր ունի որք մինչեւ մէջքը կ՚իջնան. Իւր միակ հագուստն է հին պարկ մը զոր մէջքին փաթթած է. Մարմինը ծածկուած է սոսկալի վէրքերով եւ սպիտակերով. Անմիջապէս տարուեր է հաշտարար դատաւորին առջեւ, որ նոյնհետայն բանտարկեր է զնա Նիւթըրնի բանտին մէջ. Հրէշը կը խօսի գրեթէ անհասկանալի բարբառաւ մը, եւ շատ արագ. Սակայն կարելի եղած է հասկնալ իւր խօսքերէն թէ Նէպրասքայէն է, հեռաւոր եւ ամայի երկիր մը.

ԱՐԺԱՑԱԿԱՆ ՕԺԻՏ ՄԸ.

Վիգդորիա թագուհին վերջերս կ՚իմանայ թէ Պէլմօրալի դղեկին սպասուհիներէն մին անհնարին մորմոքման մէջ կը գտնուէր իւր նշանածէն լքուած լինելուն համար, որ իրմէ նախամեծար համարած էր 200 անգլ. ոսկի օժիտ ունեցող աղջիկ մը. Թագուհին իմացնել տուաւ խեղճ աղջկան թէ իւր նոր նշանախօսութեան օրը նոյնչափ գումար մը պիտի նուիրէր նմա. Առաջին նշանածն, իմանալով զայս, վաղեց եկաւ. այլ թագուհին յայտարարեց թէ ինք օժիտն յանձնամ միայն պիտի տայ աղջկան երբ նշանուի իւր տուած խօսքը պահել գիտցող մարդու մը հետ.

ՍՈՍԿԱԼԻ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.

Հիւկ անուն անգլիացի մը անձնասպան եղեր է Պոլոնեի մէկ օթեւանին մէջ. Որպէս զի բնաւ չկարենայ ազատիլ մահուընէ, նախ սկսեր է խմել սրուակ մը քոնեաք որուն մէջ մեծ քանակութեամբ ստրիքնին թոյնէն լեցուցած էր. յետոյ ածուխ վառեր է, և վերջապէս ձախ թեւին երակները ծակեր է. Դիակին մօտ գտեր են նամակ մը որով Հիւկ կը յայտարարէր թէ դերասանուհւոյ մը նկատմամբ ունեցած սիրոյն համար անձնասպան կը լինէր.

МԻ ԳՆԷՔ

ՁԵՐ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՆ

Առանց նախապէս այցելելու

Օ ԳՐՈՒԱՍԱՆ

AU CROISSANT

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

94, Եւրոպէք Պաղարըմ, 94.

Վալիտայի դիմաց.

ԱՆՀԱՌԻՆ ՄԹԵՐՔ

ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐՈՒ

ՊԱԼԹՕ, ՊԱՆՏԱԼՕՆ, ՊԱՇՏԸՍԻՒ

արանց, երիտասարդաց և տղայոց համար.

ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ԶԳԵՍՏՆԵՐՈՒ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՏԵՍԱԿՆԵՐ

Ալտանի սեւ չուխայէ, 45 ֆրանքէն սկսեալ.

ՌԸՏԻՆԿՕԹ, ՊԱՆՏԱԼՕՆ, ԺԻԼԷ

Ռուսէի սեւ չուխայէ, 45 ֆրանքէն սկսեալ.

ԺԱՔԷԹ, ՊԱՆՏԱԼՕՆ, ԺԻԼԷ

Ռուսէի սեւ չուխայէ, 45 ֆրանքէն սկսեալ.

ԱՀԱԳԻՆ ՄԹԵՐՔ

ԿԱՆԱՆՑ ՄԱՆԹՕՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԺԱՔԷԹ, ՎԻԶԻԹ

մետաքսէ,

ԲԸԼԻՒՇ ԵՒ ՕԹՕՄԱՆ

13 ֆրանքէն մինչեւ 5 օսմ. ոսկի.

1506

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճաիրէի ասկէրիյէ տէբուննիսէ,

Պագալ վէ սիմիթճի տիւքքեանը.

Շէրպէթճի վէ սուճը վէ մահալլէպիճի տիւքքեանը.

Դրաաթխանէ տիւքքեանը.

Արզուհալճը տիւքքեանը.

Բուլճը տիւքքեանը.

Լօգանթա.

Միսաֆիրխանէի ասկէրի տէրուննիսէ մէքքիւլաթ վէ մէշրուպաթ սաթըճըլըղը.

Հօճա-Բաշատա միւհթերէգ գաբաղօլխանէ արասանը.

Թօբգաբու սէրայը տախիլինտէ պամպաճըլար օճաղը վէ գալէ տիպինտէ պաղչէ.

Պալատէ մուրագգամ տէքեաքին վէ սայիրէնին պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի չուպաթը նիհայէթինտէ գօնթրաթօլարը խիթամպուլմասընա մէպնի, հուլուլ իտէճէք պին իւչ եիւզ տէօրթ սէնէսի մարտընտան իթիպարէն թալիպլէրինէ իճարը իճրա օլունմագ իւզրէ միւզայէտէյէ վազ օլունմաղլէ, իչպու չուպաթըն եիրմիսինէ գատար միւզայէտէ տէվամ իտիլէպ անտէն սօնրա գարարը գաթիյի վէրիլէճէք գօնթրաթօլարը պիթթաշղիմ մարթըն պիրինճի կիւնիւ թէսլիմի իճրա գըլընաճաղընտան, թալիպլէրինին Պապը վալի Սէրասքէրի խլիւպէի մախսուսէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր.

4 չուպաթ 1888 — 1441

Նօ. 13 — 2—2

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իզմիրտէ պուլունաճագ ասաքիրի Շահանէ իչիւն միւպայեա օլունաճագ օն իւչ գալէմ էրզագըն ֆիյաթը մալիւմէլէրի իլէ Ճալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իչպու չուպաթըն պուլինին օնընճը չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիյի վէրիլէճէկինտէն, իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

4 չուպաթ 1888 — 1442

Նօ. 14 — 2—3

ROWLANDS' TOILET

ԵԶԱԿԱՆ ապրանքներ, որոց հանքային և վնասակար նիւթերէ զերծ լինելն ապացուցուած է

Rowlands'

Macassar Oil

լաւագոյն դարմանն է հերաց աճման համար և հիանալի աճում մը կուտայ անոնց։

Rowlands'

Kalydor

կակղիչ եւ մեղմիչ կաթ երեսի համար, կը ջնջէ ամեն տեսակ բիծերը, փշտիկները, եւ մորթը կակուղ ու փափուկ կ'ընէ։

Rowlauds' odontio, ակռայ մաքրելու համար. ակռաները կ'սպիտակցնէ եւ կ'արգիլէ փտումը։ Ամեն լաւ դեղավաճառաց եւ հոտավաճառաց քով հարցուցէք Rowlands'ի ապրանքները, 20, Հաթըն Կարտըն, Լոնտոն, եւ զգուշացէք աժանագին կեղծերէն որք վնասակար եւ ապարդիւն են։

Կ. Պոլսոյ մէջ գործակատարք են Պ. Պ. Քանզուք եղբարք, Բրիտանական դեղարան։

1507 4—26

La Compagnie d'Assurences La Mannheim
ET
La Compagnie de Ré-Assurances de Mannheim

ԻՄԱՆՀԱՅՄ

ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՑ

Ամբողջ դրամագլուխ	12,500,000 ֆրանք
Պահեստի »	2,825,000 ֆրանք

Կ'ապահովագրուին դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, գոհարեղէն եւ սպառնակող ծրարներ, որք յանձնուած են ամենագլխի թղթատարական վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։

Վերոյիշեալ ապահովագրութիւնք կը կատարուին La Mannheim Cº d'Assurances et la Cie de Ré-Assurances de Mannheim ընկերութեանց կողմէ որք ի միասին ունին 30,500,000 ֆրանք։

Կ'ապահովագրուին շոգենաւով, երկաթուղւով առագաստանաւով փոխադրուած ապրանքներ։

Գիները շատ չափաւոր են և պայմանները շատ ազատ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Տ. ԼԸՊԷ ԵՒ ՎԻԳԴՈՐ ՈՐԴԻ

1132 Ընդհանուր Գործակատարք է Կ. Պոլսոյ այս երկու Ընկերութեանց

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

The WESTERN, ապահովագրական ընկերութիւն ի Թորոնթօ. Դրամագլուխ 100.000 անգլ. ոսկի

L'ETERNELLE. Ապահովագրական անանուն ընկերութիւն ի Բարիզ. ընկերական դրամագլուխ 5,150,000 Ֆրանք որ պիտի բարձրանայ 10,000,000 Ֆրանքի

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

THE WESTERN ապահովագրական ընկերութիւն ի Թորոնթօ

Դրամագլուխ 100,000 անգլ. ոսկի

Վերոյիշեալ ընկերութեանց Արեւելից Տնօրէնութիւնն արտօնեալ է նմանապէս ծովային ապահովագրութիւններ ընդունիլ ԼՈՅՏ ԱՆԿԼԷԻ համար։

Արեւելից համար տնօրէն Մ. ԼԵՈՆՕՌ

1381 Ելլիկ խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

[illegible]

ԴՎՈԺՎՄՈ ՂԳՆՈԺ ՏՎՍԵՕ

ՆՈՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑՆԵՐ

(ԿՈԹԷՆ ԼԱՐՈՒՈՂ)

Ամերիկեան դրութեան

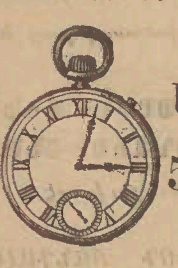

Միմիայն 55 ղրշ.   Միմիայն 55 ղրշ.

Նիքէլեան սպիտակ մետաղէ, մեքենաները սրզգապատ, և բոլորները ցոյց տուող սլաքով. ամբողջութիւնն ունի վերջին կատարելագործութիւններն որք ի կիր առնուած են թանկագին ժամացոյցներու վրայ։

Տօնական եղանակին համար յարմարագոյն ընծայ մ'է այս, ինչպէս և ամենայարմար ընծայն է

1888Ի ԿԱՂԱՆԴՉԷՔԻ ՀԱՄԱՐ

Այս ժամացոյցը մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուին Է.Մ. Ճ. ՄԸՐՃԱՆՈՖ ի քով, Պոլիս, Պահճէ-Գաբու, Մէյտանճըք փողոց թիւ 54 և 56, զարդեղինաց քանի մը վաճառականներու քով և ի Ղալաթիա Ս. Զախարովիչ և ընկ. քով, Վոյվոտա փողոց, թիւ 16։

1335 16—25

ՄՈՐԹԻ ՀԱՄԱՐ ԲՈՄԱՏԱ

Պատրաստեալ Պ. Մուլէնէ

Այս բոմատան կը բժշկէ ԱՅՏՈՒՑՆԵՐԸ, ՆՇԱՆՆԵՐԸ, ԽՈՒՔԵՐԸ, ՎԷՐՔԵՐԸ, ԱՐԻՒՆԵՐԺՈՒԹԻՒԸ, ինչպէս նաեւ մորթին բոլոր հիւանդութիւնքը։ Կը կտրեցնէ մազերուն ու յօնքերուն թափիլն և կուժովցնէ զանոնք։

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՔ.— Պարոն, Ձեր բոմատան շուտով բուժեց գլխ մաշկի խոցերն որ կը ծածկէր բոլոր ճակատս եւ աչքերս վարի մասն եւ քիթս (ՏԻԻՍԻԻ, Ոստիկանութեան մասնաւոր պաշտօնեայ ի Բարթիս, Բիւէնէ Օռիանդալ։)—Պարոն. Դուք ամբողջովին բուժեցիք գլխ մորթի անտանելի հիւանդութենէս, որով կը տառապէի չորս տարիէ ի վեր, (ՄԸՆԱՌ, բարապան ի Սիւմէն-կառատ։)

Կ. Պոլսոյ մէջ ընդհանուր կեդրոնատեղին է Ալիքեան դեղարանը, դեղագործ, դեղավաճառ ի Պոլիս. կը գտնուի նաեւ գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

1519 3—13

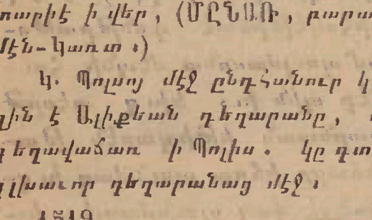

60 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՄՈՐԻՍՈՆ ՄՈՒԼԷՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

Թիւ 1 և 2

Բնական նիւթերով շինուած մաքրողական դեղ մ'է որ արիւնը կը մաքրէ, կը բուժէ արեան եւ ստամոքսի հիւանդութիւնները, կը ջնջէ պալարները։ Գինն է 2 Ֆրանք։

Մէկ մի տուփի վրայ պահանջելու է բատորագրութիւնն եւ ՄՈՒԼԷՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ անունը։

ՄՈՒԼԷՆԻ ԲՈՄԱՏԱՆ (2 Ֆրանք) ևս կը բժշկէ մորթի բոլոր հիւանդութիւններն։

Բարիզ, Նուէ լը Կռան փողոց, 30, եւ բոլոր գլխաւոր դեղատանց մէջ։

Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին է Ալիքեան դեղարանը. կը գտնուի նաեւ գլխաւոր դեղատանց մէջ։ 1520 3—13

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԷՐԻ

ՉԷՐՐԻ ՓԷՔԹՈՐԱԼՆ

Տօքթօր Այէրի Չէրրի Փէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւք, բորբոքումն հազագի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն ևլն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կապոյտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'ամոքէ ու կը կազդուրէ։

Տր. Այէրի Չէրրի Փէքթօրալն այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի սպաս ընծայեց, շնորհիւ նորա կոկորդի և թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին և միօրինակ ներգործող ազդեցութեան է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն և պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Չկայ ամենեւին դեղ մը որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա կատարեալ վստահութիւնը գրաւելու։

Չէրրի Փէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է և համեղ. բայց շատ հաճելի լինելով՝ փոքր տղայք շատ դիւրաւ կ'առնուն։

Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ և ԸՆԿԵՐՔ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ Կը ծախուի նաեւ քաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով։ 581

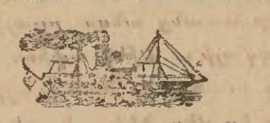

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Իր կանոնաւորապէս կը մեկնին Լիվըրփուլէ և Ալեքսանդրիա միջեւ.

Անուանք	Թոնոլ	Անուանք	Թոն
Ալճէրիան	2500	Ֆալօնեան	3700
Ալգաւիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անդալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպէրիան	5500
Արգաթեան	3700	Իլլիրեան	5500
Գալաբրեան	6000	Իսգրիան	5500
Գաստիլեան	6000	Լէոգեան	2200
Գառթէկեան	800	Լիկուրեան	2500
Սարրէնեան	2000	Լիպօան	800
Տալմա	700	Օլօրթա	700
Էճիբդեան	3700	Բերսեան	5800
Ֆալքեան	3700	Վալէնսեան	6800
Ֆալէրեան	3700	Վէնէցիեան	6800

[illegible]

Ֆալերնեան շոգենաւը Լիվրբուլէն ընդհանուր վաճառքով դէպի ամսոյս 18ին աստ կ'սպասուի։

Սրպլեան շոգենաւը Նաւապետ Ռիչարտս իւր Օտեսայէն վերադարձին Լիվըրբուլոյ համար պիտի բեռնուի։

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆՏԷՆ Գործակալ Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Ֆրէտ Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Թարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալթա, Ա. Գամիլլերի.
Շիրա, Ս. Վօբօղօրուլօ Որդիք և ընկ.
Զմիւռնիա, Զ. Ուիդօլ և ընկ.

546

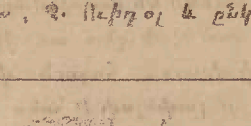

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բոմպէյի միջեւ կանոնաւորապէս

[illegible]

Օսմնսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է լը Մէնչէսէլ որ փետրուար 22ին Մարսիլիայէն և փետրուար 29 ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է լը Կօլ որ պիտի մեկնի փետրուար 20ին։

Ուղեւորք և տարք ապրանքներ

Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԹԻՆԻՈԹԷ ԲՐԳՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլէթ

556 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

LA ROUENNAISE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԲԱՐԻԶ, ՍԷՆ-ՄԱՌԿ ՓՈՂՈՑ, 18

Ընկերական դրամագլուխ	4,000,000 ֆրանք
Մինչեւ հիմա ապահովագրելոց վճարուած դրամ	25,000,000 »

Հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ կարասիներ, անշարժ կալուածներ, վաճառատան, մթերանոցի կամ մաքսատան մէջ ապրանքներ, խիստ շահաւէտ պայմաններով և չափաւոր գներով։

Ընդհ. գործակալ Օսմ. կայսրութեան համար ԱԼԵՔ. ԳՈՒՐՄՈՒԶԻ

Պոլսոյ համար գործակալ ՊԵՏՐՈՍ ԱՄՊԱՐՃԵԱՆ Պահչէ-Գափու, Թաշ խան, Թիւ 40

10—26 1403

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՆՍԻՏԱԲԼԻՍՄ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՓՈԽԱԴԱՐՁՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Լօժէն Բարարոր

» Խմագոր գործակալ և քննիչ. Մ Նազարէթ Եագըճեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալեօզեան և Պալըքճեան Զմիւռնիա. Տամլամայեան և Գասպարեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շէրէֆէտտին և Տէրունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճի օղլու Քօնիա, ևլն ևլն։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ՝ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արգոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և միճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիւտաբէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամեն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (վաւերացեալ Աւստրիօ-Հունգարական կառավարութեան ներքին գործոց նախարարութենէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանքի պատկանելի գումարի մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկայիս 12 միլիոն է։ 654

de CHEVRIER

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ, ասպետ Պատուոյ Լէգէոնի, վարձատրեալ Բ. կարգի Մէճիտիէով, Ֆօնտէնէպլօ Իզապէլ-լա-Գաթոլիք պատուանշանին։

ՃԵՐՄԱԿ ԵՒ ԹՈՒԽ

Մորու ձկան իւղը խայծղանով զտելով, Պ. Շէվրիէ այդ հեղուկին տուած է ախորժելի համ և հոտ, միանգամայն աւելցնելով անոր բուժիչ յատկութիւններն։

Այս դիտոյն պատճառաւ հնարիչը մեծամեծ վարձատրութիւններ ստացած է, միտալ և պատուոյ վկայական։

Ամբողջ աշխարհիս բժիշկք կը նախադասեն զայն ամեն տեսակներէն։

ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ

Պ Շէվրիէ իւր գիւտը կատարելագործած է խառնելով ֆէրով Մորու ձկան երկաթախառն իւղ մը պատրաստելով։ Հակառակ այս յաւելման, իւղը դիւրաւ կը մարսուի և բնաւ պնդութիւն չպատճառեր։ Ուստի նախընտրելի է միւս բոլոր երկաթախառն պատրաստութիւններէն և յաջողութեամբ կը գործածուի Թոքախտի, Պրոնշիթի, Վատութեան և Խոյլի համար։ Մանաւանդ կը յարմարի տկարակազմ անձանց։ 711

Ընդհ. մթերանոց, կեդր. դեղրն. Ն. ԹԷՕՏՕՐԻՏԷՍ, 244, Մեծ փողոց Բերայի, Կ. Պոլիս

Միեւնոյն դեղատան մէջ կը գտնուի նաեւ ՇԷՎՐԻԷԻ կազդուրիչ ԳՈԳԱՅԻ ԳԻՆԻՆ,

ԱՊԱՀՈՎ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ

ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ս. Գուիտոնեան պար.—Լուսնոտութիւն—Արգանդախեղդ—Հիւանդութիւնք ուղեղի և ողնածուծի ջղաձգութիւնք, գլխու պտոյտք, ջղային տագնապք, շլացմունք, քնատութիւն, ուղեղային բորբոքում, սերմնաթափութիւն

ՍԻՐՕ ՀԷՆՐԻ ՄԻԽՈՒԻ միջոցաւ

Բիմիապէս մաքուր բռղասիոնիի պռոմիւրով

15 տարւան ԱՊԱՀՈՎ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ Փարիզի Հիւանդանոցաց մէջ գործածութեամբ։

Շատ կարեւոր տեղեկութիւնք կը տրուին փափաքողաց ձրիաբար

Հէնրի Միւռ, ի Բոն-Սէնդ-Էսբրի (Ֆրանսա)

Մեծաքանակ կը վաճառուի ի Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Ղալաթիոյ Մեծ փողոց, Կ. Պոլիս։

Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղարանաց մէջ։ 816

ԳԱԴՐԱՄԻՆԱՅԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ

Այս դեղ կը ներկայէ այս վերջին տարիներս բժշկութեան մէջ եղած մեծագոյն գիւտը։

Տօքթօր Ա. ՊԷՐԴԷԼԼԻ Նորվեկիոյ պարզ խայծղանէն հանած է մասնաւոր բաղադրութիւն մը, զոր Գատրամինա կոչած է։ Այս բաղադրութեամբ պատրաստուած դեղահատներն ապահովապէս կը բժշկեն քիչ ժամանակուան մէջ շնչափողի բոլոր հիւանդութիւնները, ինչպէս

ՀԱԶ, ԽՌՉԱԿԱՏԱՊ, ՊՐՈՆՇԻԴ, ԹՈՔԱՑԱՒ, ՀԱՐԲՈՒԽ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԻՒՆ և միւս խոլ ԹՈՔԱԽՏ։

Շատ դիւրաւ կը գործածուին եւ ախորժ համ մ'ունին։ Տղաքներն անգամ դիւրաւ կը գործածեն զանոնք և անոնց վրայ արտասովոր կերպով կը ներգործեն։ Մարսողութիւնը կը դիւրացնեն։ Բոլոր բժիշկք ջերմապէս կը յանձնարարեն զայնս եւ Կոմէնդա դը Ռենզին, Բրոֆէսօր դը Ռէնցի, Կաստեղլի դը Մէյլան, Բրոֆ. Բիքէն է Բէլլամբինտինի, Բրոֆէսոր Էնթէքսամէյն դը Սէփոլին (Նափոլի) գովեստիք խօսած են նոցա վրայ։ ԻՏԱԼԻԱՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ բժիշկ ՍԱԼԻՈՆԷ անդրադարձ դարման կը հաշուէ այս դեղահատներն եւ Բամիայի համալսարանէն ԲՐՈՖ. ԼՈՆԿԻ կ'ըսէ թէ անմխալելի ազդեցութիւն մ'ունին։

Գադրամինայի դեղահատները կը ծախուին 2.50 Ֆրանքի եւ կը ղրկուին Իտալիոյ եւ օտար երկրաց ամեն լաւ դեղավաճառաց քով։

Ա. ՊԷՐԴԷԼԼԻ ԵՒ ԸՆԿ. տունն, դեղագործ—քիմիագէտ ի Միլան, այս դեղահատներու տուփը, իբր փոքր կը ղրկէ չորս տուփ (որք բաւական են ամենէն ծանր դէպքերուն մէջ) առանց թղթատարութեան ծախքի աշխարհիս չորս կողմն, եթէ կանխաւ ստանայ 9.50 Ֆրանք։

Ամեն երկրի մէջ արտօնեալ են։

Պահանջել գործարանին վերոյիշեալ նշանն եւ ստորագրութիւնը։

Զուիցերիոյ համար միակ ներկայացուցիչն է Օլիւոր Աման ի Լոզան.

Հիւսիսային Ամերիկայի համար Գուբլը Ֆ. Հ-ֆեր եւ ընկ. ի Ճէնովա։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ մէջ ներկայացուցիչն է ԺՈԶԷՖ ԿՈՐԿԻՆԻ, Նորգամճըլար փողոց, 69, Ղալաթիա (վաճառատան Գազօղլու)։ 1244

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐՈՒ

Ա. Լ'ԷՍՔԻՒԼԱԲ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԵՐԻԶՆԵՐ

ԿԱՄ

ՓԱՅՏԻ ՄԱՆԱԾՈՅԷ ԿԱՊԵՐ

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ

Կառավարութենէն արտօնեալ Ֆրանսայի եւ օտար երկրաց մէջ

Յանձնարարեալ բոլոր բժիշկներէն

Այս կապերն յարմարագոյն գտնուած են թէ՛ բժիշկներէն և թէ՛ զայնս գործածող կիներէն։

Այս նոր կապերուն առաւելութիւններն հետեւեալներն են.

1. Ծծելու հզօր կարողութիւն, այնպէս որ մէկ կապ մը կը բաւէ այնտեղ ուր առաջ բազմաթիւ կապեր անհրաժեշտ էին։ (Փայտի մանածոյն իւր ծանրութեան 12 անգամը կը ծծէ։)

2. Փայտեայ մանածոյին մասնաւոր յատկութիւնն է հականեխութիւնը։

3. Կապը միշտ ճկուն է և հանապազ առողջապահիկ է։

4. Հեղուկ տարրերը կարենալով ազատօրէն շրջիլ, միշտ չոր կը մնան գործողութեան միջոցին։

5. Այս կապերը դիւրաւ կրնան դրուիլ և հանուիլ։ Կը բաւէ թէզաւրերի գօտին անցունել կամ ժապաւէնով մը կապել երկու ծայրերէն։

6. Այս կապերուն ՉԱՓԱԶԱՆՑ ԱԺԱՆՈՒԹԵԱՆ պատճառաւ կարելի է մէկդի նետել զայնս գործածութենէն յետոյ, որ ճերմակեղէնի մաքրութեան և խնայողութեան տեսակէտով շատ կարեւոր է։

Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղիքն են Դեղարան Տէլլա Սուտա, Ֆոմիւս Սըլավօլ, Ֆրանսուա Քանզուք, Բրիտանական դեղարան և Պ. Անաստասիադէս (Բերա), Ս. Դասդորիադէս, Թիթոս և Աքէսթորիտըս (Ղալաթիա), Տ. և Մ. Մէյվիքի, Ժ. Արէլ (Պոլիս)։

Պ. Հ. Հարդմանի և Քիւ'Նիի գործարանն ի Հայտէնհայմ՝ մասնաւորապէս կը յանձնարարէ բժշկաց և դեղագործաց՝ իւր վիրաբուժական զանազան կերպասներուն, քիմիական այլ և այլ պատրաստութեանց համար, ինչպէս և վիրաբուժութեան և դեղագործութեան մէջ գործածեալ զանազան տարրերը պատճառաւ։

Այս բոլոր նիւթերը կը գտնուին վերոյիշեալ դեղատանց մէջ։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործատարն է Ֆիլիփ Պեւէս, Ֆընտըգլեան խան, Պոլիս։ 1516 13—26

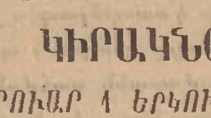

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ 664

1888 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 29

Վոսփորէն Էջնող շոգենաւներ

2 — Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք.
2 — Եէնիմ. Մէզ. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Ըմէն. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիքթաշ
2 — Վանիք. Չէնկել. Պէյլէր. Գուզկ. Գապաթ.
2 — Պէյգ. Բաշպա. Չուպ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկել. Պէյ. Գուզ.
2 45 Գավագներ Մէզարպ. Պէօյիւք. Թար. Պէյգ. Բաշպա. Չուպուգլը Գանլը. Ա. Հիսար Գանտ. Վանի. Չէնկելք. Պէյլէր. Գուզկ. Իւսկիւտար
3 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօ. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշ.
4 15 Պէօյիւք. Թարպ. Պէյգօզ. Բաշպա. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պեշիք.
4 45 Եէնիմ. Մէզպ. Պէօյիւք. Թարպ. Եէնիք. Ըմէն. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիքթաշ
7 — Եէնիմ Մէզարպ, Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշպա. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտի. Արնավ. Չէնկել. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պեշիք. Իւսկ.
8 — Ա. Գավ. Մէզարպ. Պէյիւք. Թարապ. Եէնիք. Միրկէօն Ր. Հիսար Արնավուտ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիկ.
8 45 Պէօյ. Թար. Պէյգօզ Բաշպա. Չուպուգլը Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ.
9 — Էմիրկեանէն ուղղակի կամուրջ
9 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւքտէրէ Թարապ. Եէնիք. Ըմէն. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթա. Պեշիք.
10 — Մէզարպուրնու. Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք.

Կամուրջէն Ելնող շոգենաւներ

2 45 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք. Մէզպ. Եէնիմ.
4 Գապաթ. Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյ. Չէնկելք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշպա. Պէյգ. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
4 15 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգօզ Թարպ. Պէօյիւքտէրէ Մէզպ. Եէնիմ.
4 30 Պեշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ըմէնիա Եէնիք. Թարապ. Պէօյք. Մէզարպ. Եէնիմ.
6 — Գապ. Պեշիք. Օրթաք. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգ. Թարապ. Պէօյ. Մէզարպ. Ր. և Ա. Գավաք
7 30 Իւսկ. Պեշիք. Գուզկունճ. Օրթաք. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտլ. Ա. և Ր. Հիսար Միրկէօն.
8 30 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէն. Թար. Մէզ. Պէօյ
9 30 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյ. Եէնիմ.
10 — Գապ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպուգլը Բաշպա. Պէյգ. Թար. Մէզ. Ր. և Ա. Գավաք.
10 15 Պեշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Ըմէն. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
11 — Պեշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկէօն Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
11 — Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկել. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաշպա. Պէյգ.
11 30 Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան.
11 45 Պեշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք.

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ